

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS – FRIDAY, GEGUŽĖS – MAY 21, 2010 Vol. CI Nr. 97

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-20-10

PERIODICALS

NATO durys lieka atviros visoms demokratinėms Europos šalims



Vilniaus dešimtuko dešimtmečio minėjimo dalyviai.

ELTA nuotr.

Vilnius, gegužės 20 d. (URM info) – NATO durys lieka atviros visoms demokratinėms Europos šalims, kurios nori ir yra pajėgios prisidėti prie bendro saugumo ir stabilumo, teigė Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis Vilniuje gegužės 19 d. surengtoje apskritojo

stalo diskusijoje, skirtoje Vilniaus dešimtuko veiklai.

Organizacijos „atvirų durų“ politika, pasak ministro, aiškiai pabrėžiama ir NATO generalinio sekretoriaus Anders Fogh Rasmussen paskirtos specialistų grupės pateiktuose siūlymuose dėl naujosios NATO Strateginės koncepcijos.

Nukelta į 6 psl.



Šeštadienį — priedas *Kultūra*.

Tariasi dėl Baltijos jūros apsaugos

Maskva, gegužės 20 d. (ELTA) – Rusijos sostinėje Maskvoje Baltijos jūros šalių aplinkos ministrai tariasi dėl Baltijos jūros apsaugos, praneša agentūra AFP. Baltijos jūra laikoma viena labiausiai užterštų pasaulio jūrų. Ypač skubiai sprendžiamos problemos yra žuvų mažėjimas, dumblių susidarymas ir didėjantis laivų judėjimas. Devynių valstybių, tarp jų – Rusijos, Vokietijos, Švedijos, Suomijos, Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovai 2007 m. priėmė veiksmų planą, numatantį Baltijos jūros ekologinę atsigavimą iki 2021 m. Tačiau aplinkosaugos organizacija WWF atkreipia dėmesį į nepakankamą pažangą.

Rusija sukritikavo D. Grybauskaitės žodžius apie pokario partizanus

Vilnius, gegužės 20 d. (BNS) – Rusijos užsienio reikalų ministerija sukritikavo Lietuvos prezidentės Daliaus Grybauskaitės teiginius apie pokario partizanus, kurie esą rodo, kad per anksti kalbėti apie dvišalių santykių pakėlimą į naują lygį.

Rusijos Užsienio reikalų ministerijos atstovas spaudai Andrej Nesterenka pareiškė, kad kuriama politinė

ir informacinė aplinka dvišaliams santykiams rodo, jog „per anksti kalbėti apie galimybes pasiekti visiškai naują lygį Lietuvos ir Rusijos dialogo“.

Prezidentė D. Grybauskaitė praejusią savaitę pareiškė, jog „partizanai parodė pasauliui, kad savanoriškas Lietuvos įstojimas į SSRS tebuvo mitas“.

A. Nesterenka teigimu, tokie pareiškimai rodo „dvigubus reikalavi-

mus Vilniaus politikoje“. „Tokie prezidentės D. Grybauskaitės pareiškimai rodo Lietuvos politikos dvejojimą pobūdį. Kaip kitaip paaiškinti daugelį patikinimų iš Vilniaus apie norą plėtoti pragmatišką bendradarbiavimą su Rusija abipusio supratimo ir pasitikėjimo dvasioje ir, kita vertus, bandymus spekuliuoti mūsų bendros istorijos klausimais“, – sakė A. Nesterenka.

A. Lukašenka kviečia investuoti Baltarusijoje



„Jeigu jūs domitės Baltarusija, atvažiuokite, pradėkite dirbti“, – Lietuvos verslininkams sakė A. Lukašenka.

Scanpix nuotr.

Minskas, gegužės 20 d. (ELTA) – Baltarusija yra suinteresuota prekybos ir ekonominių santykių gerinimu su Lietuva, teigia kaimyninės šalies prezidentas Aleksandr Lukašenka. Tokią nuostatą jis išsakė susitikime su Lietuvos verslininkais, kuriems pažadėjo pagalbą investuojant Baltarusijoje.

Dvylikos Lietuvos verslininkų delegacija Baltarusijos vadovui pristatė Lietuvos verslo investicijų Baltarusijoje kryptis, papasakojo projektų vystymo galimybes, aptarė verslo plėtojimo kaimyninėje šalyje sunkumus.

„Baltarusija ir Lietuva turi dideles bendradarbiavimo galimybes daugelyje kryptų. Mus maloniai nuteikia lietuviškų investicijų atėjimas į Baltarusijos ekonomiką. Svarbiausia, kad turime bendrų projektų, kurie sutelks bendram tikslui“, – sakė Baltarusijos prezidentas.

Jis taip pat pažymėjo, kad pasiruošęs dėl kiekvieno Lietuvos verslininkų pasiūlyto projekto priimti juos palaikančius sprendimus, siekiant išvengti biurokratinių trukdžių.

„Jeigu jūs domitės Baltarusija, atvažiuokite, pradėkite dirbti“, – susitikime Lietuvos verslininkams sakė A. Lukašenka.

Gegužės 21 d. Minske prasideda VI Lietuvos-Baltarusijos ekonomikos forumas. Tai kasmetis Lietuvos ir Baltarusijos verslo atstovų ir už verslo plėtrą atsakingų valstybės institucijų vadovų susitikimas.

Kauno vadovas atvyksta į JAV

Vilnius, gegužės 20 d. (BNS) – Kauno miesto meras Andrius Kupčinskas pakviestas birželio 5–27 d. dalyvauti Jungtinėse Valstijose rengiamoje pasaulio miestų merams skirtoje programoje „Jungtinių Valstijų meras ir vietos valdžia“.

Kelionės metu Kauno miesto vadovas turės galimybę susipažinti su daugybe Amerikos visuomenės dalykų, užmegzti ryšius su toje pačioje srityje dirbančiais kolegomis. Meras ne tik susipažins su Amerika, kongreso dalyviai turės progą sužinoti daugiau apie Lietuvą ir Kauną.

Renginio programa yra skirta didelių, vidutinių ir mažų pasaulio miesto merams bei išrinktiems ar paskirtiems tarybų nariams. Kongrese numatyta išnagrinėti daug klausimų, tarp jų – JAV vietos valdžios varomosios jėgos, ypač JAV miestų mero ir miestų tarybos, vaidmuo. Dalyviai taip pat susipažins su įvairių tipų JAV vietos valdžios institucijomis, pabendraus su vietos valdžios atstovais, susipažins su jų atliekamais darbais.

Šiame numeryje:

- Sportas: futbolas, pasaulio sporto naujienos (p. 2, 8)
- Ar turėsime kinų kilmės piliečių? (p. 3, 8)
- A. Navicko skiltis (p. 3)
- Filatelistų draugija „Lietuva“ ruošiasi Žalgirio mūšio 600 metų sukakčiai (p. 4)
- Ką turėtų žinoti žmonės, sulaukę 60-ties? (p. 5)
- V. Alantas (31) (p. 9)
- Padėkos kelionė JAV (pabaiga) (p. 9, 11)
- J. Mačiūnas – SoHo įkūrėjas (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.78 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis



Kaip rašoma š. m. gegužės 18 d. „The New York Times“ „Menų“ skyriuje, apie tai, kad Chaim Grade (1910–1982) buvo dar vienas iškilus pokario laikų jidiš rašytojas, žino vos vienas kitas ne akademiniam pasaulyje besisukiojantis žmogus. Reikia pridurti, jog apie C. Grade nedaug kas žinoma ir tarp lietuvių. O turėtų, nes žymus jidiš rašytojas užaugo ne kur kitur, o Lietuvos Jeruzalėje – Vilniuje, ten studijavo ješivose, dalyvavo jidiš literatūrinėse grupėse „Yung Vilne“ veikloje. Jau beveik daugiausiai du dešimtmečiai nieko iš C. Grade literatūrinio palikimo nebuvo išspausdinta. Daugelis dėl to kaltina jo žmoną, nepasitikėjusią vertėjais ir leidėjais. Jai mirus gegužės 2 d. garsiai spėliojama, kokių lobių bus atrasta Grade bute, New York mieste. Galbūt tarp jų bus ir Vilniui skirtų eilučių, o gal net ir ištiesų paragrafų.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

SPORTO



APŽVALGA



FUTBOLAS

Paruošė Ed. Šulaitis



Sava aikštė „Lituanicos“ futbolininkams nepadėjo

Ketvirtame pavasario rato pirmenybių susitikime „Lituanicos“ futbolo vienuolikė, nors ir žaidė savo aikštėje Lemonte prie Pasaulio lietuvių centro (PLC), Lemont patyrė patį skaudžiausią pralaimėjimą – 0:3.

Žinoma, tam buvo rimta priežastis – rungtyniauta prieš „Metropolitan Soccer“ lygos pirmaujančią „Schwaben“ komandą, kuri su 34 taškais yra ištvirtinusi „Major“ (aukščiausios divizijos) viršūnėje. Tuo tarpu lietuviai (4 taškai) užima paskutinę – 10-ąją vietą.

Tačiau, nepaisant šio didelio pranašumo, lietuviai (ši kartą žaidė vien tik mūsų tautiečiai, nes trys „legionieriai“ nepasirodė) rungtyniavo taip, kad kartais atrodė, jog žaidžia maždaug vienodo pajėgumo komandos.

Ypač puikiai „Lituanicos“ vyrai priešinosi pirmame kėlinyje, kuriame tik praėjus 30 minučių nuo rungtynių pradžios varžovams iš toli pavyko įmušti gana lengvą įvartį.

Po pertraukos vokiečių įsteigto klubo atstovai (dabar tarp jų gretose yra vos keli vokiečių kilmės futbolininkai) labiau pradėjo spausti lietuvių vartus ir neišnaudojo kelių gražių progų. Bent tris kartus iš pavojingų vietų išgelbėjo vartininkas Deividas Markevičius (pagrindinis vartininkas Irmantas Šatas vis dar neranda laiko atvykti rungtyniauti).

Vis dėlto įmušus dar du įvarčius (beje, vienas buvo pasiektas iš nuolalės, kurios teisėjas „nepastebėjo“), „Schwaben“ be didelio vargo laimėjo.

Tačiau „Lituanicos“ vyrus reikia sveikinti už kovingumą, nes pagal pajėgumą (pavienių žaidėjų ir komandinį) „Schwaben“ vienuolikė šiuo metu tikrai yra geriausia mėgėjų ko-



Vienas iš atsarginių „Lituanicos“ futbolininkų. E. Šulaitis nuotraukos

„Fire“ sužaidė lygiosio mis

Čikagos „Fire“ profesionalų futbolo komanda praėjusį šeštadienį, gegužės 15 d., iškovojo 1 tašką, lygiosiomis (2:2) sužaidusi su Kansas City „Wizards“ komanda. Čikagiečiai iš-



Du „Lituanicos“ žaidėjai M. Palaima ir L. Jakovlevas po nenusisekusių rungtynių prieš „Schwaben“ vienuolikę.

manda Čikagoje. Todėl prieš ją atsilaukti (bent lygiomis sužaisti) yra sunku, nors, lydint sėkmei, tai įmanoma padaryti.

Dubleriai pralaimėjo 1:3

Prieš pagrindinių sudėčių komandą rungtynes savo jėgas išmėgino atsarginės (dublerių) vienuolikės. Ir čia pajėgesni buvo svečiai, kurie laimėjo 3:1. Dalis „Lituanicos“ dublerių vėliau turėjo pagelbėti ir pagrindinių komandų susitikime.

Kitos „Lituanicos“ rungtynės turėtų vykti gegužės 23 d. „Eagles“ aikštėje. Tačiau jau trečiąjį ratą iš eilės ši pajėgi lenkų komanda nerungtyniavo, todėl, rašant šias eilutes, nėra aišku, ar ji žais kitą sekmadienį.

Apskritai, ši sezoną neįvyksta daug pagal tvarkaraštį numatytų susitikimų. Praėjusį sekmadienį be „Lituanicos“ ir „Schwaben“ žaidė tik „United Serbs“ ir „Maroons“ (laimėjo pirmieji 1:0).

Pavasario ratas turėtų baigtis birželio 20 d., tačiau vargu ar taip bus, nes teks sužaisti daugelį atidėtų rungtynių (nebent jei varžybos vyktų viduryje savaitės dirbtinį apšvietimą turinčiose aikštėse, o tokių nėra daug).

Netrukus prasidės „Lituanicos“ ruošiamos mažojo futbolo pirmenybės, kurios vyks šeštadienių popietėmis prie PLC, bet apie tai pranešime vėliau.

Taip pat yra numatyta išvyka į Philadelphia, PA, kur bus surengtas visos Amerikos lietuvių mažojo futbolo turnyras.

liko 4-oje vietoje MLS lygos Rytų grupėje, po New York, Columbus ir Toronto vienuolikų.

Kitas rungtynes „Fire“ žais gegužės 27 d. prieš „FC Dallas“.

Tarptautinis futbolo turnyras Čikagoje

Šią savaitę Čikagoje vyksta keturių miestų (tarp vadinamų „Sister Cities“) futbolo komandų turnyras. Jame be vietos „Fire“ žaidžia Prancūzijos – Paryžiaus „Saint Germain“, Lenkijos – Varšuvos „Legia“ ir Serbijos – Belgrado „Red Star“ komandos.

Turnyras prasidėjo trečiadienį, gegužės 19 d., „Fire“ aikštėje – Toyota Park, Bridgeview, IL susitikimas tarp „Fire“ ir Prancūzijos atstovų bei Serbijos ir Lenkijos komandų. Šių rungtynių nugalėtojai kovos dėl čempionų vardo (ir piniginių apdovanojimo), o pralaimėtojai varžysis dėl trečios vietos.

Iš šių komandų čikagiečiams geriausiai pažįstama „Legia“, kuri pradedant 1999 metais Čikagoje lankosi jau ketvirtą kartą. Komanda, gyvuojanti nuo 1916 metų, net 13 kartų yra laimėjusi Lenkijos taurę ir yra viena iš stipriausiųjų Lenkijoje. Kadangi Čikagoje gyvena daug lenkų (jie čia turi ir daug mėgėjų futbolo komandų), lenkų žiūrovų tikimasi nemažo skaičiaus. Taip pat čia gausiai yra futbolo mėgėjų ir iš buvusios Jugoslavijos, kurie irgi palaikys futbolininkus iš savo krašto. Tikimasi, kad futbolo sirgaliai užpildys ne tokį didelį (apie 20,000 vietų) „Fire“ stadioną ir pamatys 3 stiprias Europos futbolo komandas.

G. Arlauskis žais UEFA čempionų lygoje

Lietuvos futbolo rinktinės vartininkas Giedrius Arlauskis, kuris gina Rumunijos Urzičeno „Unirea“ komandos vartus, kartu su jo atstovaujamos komandos vyrais užsitikrino mažiausiai antrą vietą Rumunijos pirmenybėse ir tuo pačiu iškovojo kelialapį į UEFA čempionų lygos turnyrą.

„Kauno FBK“ komanda pirmąja

Be pralaimėjimų Lietuvos I lygoje einanti „FBK Kaunas“ savo aikštėje 6:1 įveikė devintą vietą užimančią „Šilutę“ ir tapo vienvaldžiu čempionato nugalėtoju. Kauno futbolininkai per penkerias rungtynes surinkę 15 taškų, aplenkė Kėdainių „Lifosos“ komandą, kuri po 6 susitikimų yra surinkusi 13 taškų. Trečioje lentelės vietoje stovi Alytaus „Vidzgiris“ (11 taškų).

Du D. Šerno įvarčiai

Lietuvos futbolo rinktinės saugas Dovydas Šernas, atstovaujantis Lenkijos I divizijos komandai – „Sandecja“, praėjusį sekmadienį pelnė du įvarčius. Tai atsitiko žaidžiant su „Widzew“ vienuolike, kuri buvo įveikta rezultatu 6:1.

Palangoje – paplūdimio futbolas

Pasaulyje vis populiarėjantis paplūdimio futbolas labiausiai žaidžiamas Palangoje. Birželio 5 d. vyks tarptautinis šios rūšies futbolo turnyro atidarymas. Birželio 19 d. Palangoje prasidės 2010 m. Lietuvos paplūdimio futbolo A lygos čempionatas. Tą dieną bus žaidžiamas pirmasis ratas.

AR TURĖSIME KINŲ KILMĖS PILIEČIŲ?

BRONISLOVAS KUZMICKAS

Mūsų tautą per visą jos istoriją lydėjo gyventojų netektys, kurių pobūdis ir priežastys įvairios – nutautėjimas, emigracijos, karai, holokaustas, deportacijos. Todėl dabartinė emigracija nėra kas nors iš esmės nauja, ji savaime suprantama po atskirties nuo pasaulio dešimtmečių. Kitas dalykas – emigracijos mastas ir greitis, nors skaičiai paaiškės po kitais metais numatomo gyventojų surašymo. Laikui bėgant gyventojų vėl daugėdavo, netektys išsilygindavo, tačiau sunku numatyti, kokiū būdu tai galėtų vykti dabar.

Tauta silpsta

Gausus išeivių grįžimas labai pageidaujamas, bet mažai tikėtinas, gimimų daugėjimas – viltingas reiškinys, tačiau kol kas neatsveria mirčių skaičiaus. Be to, tuščias reikalas spėlioti, kur link ateityje pasuks dabartinių naujagimių gyvenimo keliai. Nesvarbu, ką manytume apie teigiamas ir neigiamas išeivijos pasekmes, realybė yra tokia – Lietuvoje mažėja gyventojų, visuomenė sensta, silpsta tautos kūrybinės pajėgos, mūsų kraštas, galima sakyti, pamažu tuštėja.

Tai nelauktas iššūkis tautos egzistencijai, keliantis klausimą – ar ilgai palyginti retai apgyventa Lietuva galės išlikti tokia, kokia yra, kai pasaulyje sparčiai gausėja gyventojų, o kai kurios valstybės jau tiesiog dusta nuo jų tankio? Tikriausiai neilgai, ne tik gamta nemėgsta tuštumos. Kad tikrai taip, rodo tankėjantis kinų restoranėlių ne tik Vilniuje, bet ir kituose Lietuvos miestuose tinklas. Jie pajvairina šio pobūdžio įstaigų pasiūlą, pageidautini ir indų, indoneziečių, kitų Rytų šalių restoranai, arbatinės. Ir jų neabejotinai rasis.

Krizė kol kas sulaukia rytiečių migraciją, tik ar ilgam? Sunkumai anksčiau ar vėliau praeis, atsigauvančiam ūkiui reikės darbo rankų ir įvairių specialistų jau vien tam, kad atlygintų nesiliaujančią emigraciją iš Lietuvos. Bet tai dar ne viskas. Neabejojama, kad planetos atšilimas atsilieps ir demografinė pasaulio padėčiai, o padariniai gali atsirasti ir iki Lietuvos. Pasidomėjus, ką rašo kitų kraštų spauda, aiškėja, jog tam jau ruošiamasi. Ramiojo vandenyno, kitų potvynių varginamų valstybių vyriausybės rimtai svarsto savo gyventojų, visų ar tik dalies, perkėlimo į saugesnes teritorijas galimybes. Apie tai mąstoma ir šalyse, kurios gali būti laikomos tikėtinomis priėmėjomis. O pastarųjų sąrašas pirmojoje vietoje atsideria ne kas kita, kaip gerovės šalys – labdaringosios senstančios Europos Sąjungos (ES) valstybės. Galima spėlioti, kad Lietuvai bus skiriama tam tikra naujų gyventojų kvota, nebūtinai tokio dydžio, kad atlygintų demografinę netektį dėl emigracijos.

Nesunku numatyti, kad daugiausiai atvykstančiųjų sulauksime iš pietrytinių šalių, kuriose jau susiklostė tradicija geresnio gyvenimo ieškoti Vakarų Europoje. Pastaruoju

metu tenka girdėti, kad vakariečių svetingumas jau baigia išsekti, imigraciją ketinama riboti, tad gerovės ieškotojams teks sukti į pokomunistinius Europos kraštus, neišskiriant ir Lietuvos. Tas pats laukia ir įvairių pabėgėlių, prieglobsčio ieškotojų, o juk Lietuva daug kam patraukli vien tuo, kad yra ES narė.

Lietuviai mokysis kinų kalbos?

Imigracija yra ne tik demografinis ir ekonominis, bet ir sudėtingas kultūrinis reiškinys. Naujieji gyventojai paprastai atvyksta su savo papročiais, elgesio normomis, tikėjimu, taigi atsiveža tai, kas sudaro jų etninę kultūrinę tapatumą, kurį stengiamasi išlaikyti, telkiamasi į bendruomenes ir pan. Tačiau kartu jiems reikia prisitaikyti, taikytis prie vietos gyvenimo normų, mokytis kalbos ir kitų dalykų. Tai didelių pastangų reikalaujantis siekis, kurio sėkmei itin svarbu, kaip vietos gyventojai žiūri į atvykėlius, kaip toleruoja jų „kitoniškumą“, ypač jeigu pastarųjų kitokia odos spalva. Kaip visa tai suderinti, išvengti įtampos ir nesutarimų – iššūkis tiek atvykėliams, tiek ir vietiniams bei valdžios pareigūnams.

Sunkumų mažiau, kai vieni ir kiti yra iš maždaug to paties kultūrinio arealo ir nedaug kuo tesiskiria. Tai lengvina tarpusavio supratimą ir įsijungimą. Kur kas sudėtingiau, kai naujieji gyventojai yra iš kitokio kultūrinio pasaulio, stengiasi be išlygų laikytis savo kultūrinio, religinio savitumo ir sunkiai priima naujosios tėvynės viešojo gyvenimo normas. Tai juos stumia į socialinę kultūrinę atskirtį, sunkina susikalbėjimą su iš to plaukiančiais padariniais.

Kokie tie padariniai, rodo ne kartą dege automobiliai ir byrėję vitrinų langai Paryžiaus gatvėse, įvykiai Danijoje, Olandijoje. Nors šios valstybės, kaip žinoma, pasižymi kultūrine tolerancija, daug metų vykdo apgalvotą imigrantų socialinio įsijungimo politiką. Ko galima tikėtis Lietuvoje, kurioje „kitoniškų“ užsieniečių pasirodo vos vienas kitas, o jau būta nemalonių ksenofobinio pobūdžio atvejų?

Taigi kartu su numatoma imigracija turime laukti ir kur kas didesnės nei šiuo metu kultūrinės įvairovės, tapsiančios mūsų kasdienio gyvenimo aplinka. Būtų neprotinga numatomus pokyčius palikti savieigai. Reikia pradėti jiems ruošti, ugdyti tarp žmonių supratingumo ir pakantų dvasių, plėsti žinių apie kitas kultūras ir religijas prieinamumą, žadinti domėjimąsi jomis. Išankstinis pasirengimas itin svarbus, kad atvykusieji jaustųsi gerai mūsų krašte, prisitaikytų, o ilgainiui gal taptų ir Lietuvos piliečiais.

Turbūt nereikia įrodinėti, kodėl daugiausia atvykstančiųjų turėtume laukti iš Kinijos, o pradžia, kaip minėta, jau padaryta. Labai palaikytina Vilniaus mero mintis, kad laikas galvoti apie kinų kalbos pradžios mokymą miesto

Nukelta į 8 psl.

Ar mūsų valstybei reikalinga Kultūros ministerija

ANDRIUS NAVICKAS



Ar Lietuvai tikrai reikalinga Kultūros ministerija? Jei taip, tikrai ne tokia, kokia yra dabar, tikrai ne ordinas, kuris kabinamas ant krūtinės praktiškai bet kam. Tapo įprasta, jog iš kultūros ministro tikimasi ne kultūros politikos atgaivinimo, ne vizijos, kaip vaisingiausiai galėtume išnaudoti turimas kultūrinės galimybes, bet pasirašyti jam pateiktus dokumentus, kuriais paskirstomos kuklios lėšos įvairiems renginiams ir projektams, na, ir dar pakankamai mažos veido išraiškos.

Štai vienas Seimo narys niekaip negalėjo suprasti, kodėl tiek aistrų sukėlė Arūno Valinsko kandidatūra į kultūros ministrus. Esą Sveikatos apsaugos ar Krašto apsaugos ministerijoms vadovauja politikai, o ne tos srities profesionalai, tai kodėl būtina, kad kultūros ministru būtų kuris nors kultūros veikėjas. Sveikatos apsaugos ministras juk neturi būti idealios sveikatos, tai kodėl esą kultūros ministras privalo būti kultūringas? Muzikantai, aktoriai, būdami ministrais, esą kalnų nenuvertė, tai kodėl šios ministerijos neatidavus pramogų verslo profesionalui, kurį laiką net išijautusiam į Seimo pirmininko vaidmenį?

Iš tiesų, jei kultūrą politinė valdžia ir toliau suvoks tik kaip įprastą valstybinių švenčių foną, kaip grupelės kūrėjų savirealizaciją, kuriuos tenka išlaikyti, laikantis senovinio papročio, jog kiekvienam dvarui dera turėti savo juokdarius, tai kultūros ministru gali būti praktiškai bet kas. Net ir žmogus, kuris buvo pašalintas iš Seimo pirmininko posto dėl galimų ryšių su nusikalstamu pasauliu.

Tai, kad kultūros srities reikšmė valstybės gyvenimui tiek sumenkinta, turi gilius šaknis. Dauguma Lietuvos politikų, nesvarbu, kaip vadinasi jų atstovaujamos partijos, išlieka marksistai, įsitikinę, kad kultūra tėra ekonominio gyvenimo subproduktas, o kultūros politika – ne tiek būtina gyvybingos valstybės sąlyga, kiek sunkmečio sąlygomis varginantis įsipareigojimas remti tuos, kurie nesugeba pelningai parduoti savos kūrybos produktų. Visada atsiranda svarbesnių problemų nei kultūra, nors dar prieš devynerius metus patvirtintuose „Kultūros politikos nuostatuose“ teigiama, kad, be kita ko, kultūra padeda plėtoti ir ugdyti demokratinę, laisvą, atvirą visuomenę, skatina šalies socialinę ekonominę plėtrą, stiprina jos saugumą. Kitaip sakant, kultūra – tai ne tik parodos, koncertai, knygos, bet ir mūsų kultūrinės tapatybės puoselėjimas, bendrų tikslų apmąstymas, pilietiškumas, patriotiškumas, demokratijos kokybė.

Svarbi priežastis, kodėl vis labiau siaurėja kultūros samprata, kodėl Kultūros ministerija politikų suvokiama kaip antrarūšė, daug kartų mažiau svarbi valstybei, nei, pavyzdžiui, Energetikos ar Susisiekimo ministerija, – tai trumparegiškas kultūros ir švietimo sričių atsiejimas, suskaldant Kultūros ir švietimo ministeriją prieš daugiau nei 15 metų.

Šis žingsnis susiaurino tiek kultūros, tiek švietimo sampratas ir tokio susiaurinimo padarinius dabar srebiamė. Švietimas pradėtas suvokti ne tiek kaip svarbi kultūros dalis, ugdymas ne tiek kaip kultūrinės refleksijos judesys, bet kaip informacinių paketų įdiegimas į jaunų žmonių protus, viliantis, kad bent dalis tos įdiegtos informacijos bus reikalinga, įsijungiant į darbo rinką. Tai, kad švietimo sistema siekia kreipti dėmesį į darbo rinkos poreikius, tikrai sveikintina. Blogai tai, jog vis dažniau dedamas lygybės ženklas tarp darbo rinkos ir valstybės poreikių. Klausimas – kokį jauną žmogų siekiame ugdyti? – tai kultūrinės refleksijos sritis. Taip pat, kaip ir pilietiškumo bei patriotiškumo puoselėjimo klausimai, kurie palaipsniui persikėlė į švietimo sritį, dar labiau susiaurinant Kultūros ministerijos veiklos sritį.

Suprantu, kad naivu tikėtis, jog Lietuvos politikai ryšis esminėms sisteminiams permainoms. Ministerijų dalybos yra tapusios bene svarbiausiu kiekvienos valdančiosios koalicijos formavimosi pamatu – kuo didesnis jų skaičius, tuo lengviau patenkinti visų ambicijas. Kita vertus, kosmetinės permainos nėra problemos sprendimas, bet tik jos atidėliojimas. Politinis bandymas – kultūros įvaizdis vietoj kultūros – tęsiasi jau seniai. Jį pradėjo tikrai ne dabartinė Vyriausybė. Pastaroji tik originaliai reagavo į kultūros politikos bėdas – nusprendė, jog pacientas pernelyg ilgai buvo netinkamai gydomas ir yra per silpnas, kad vertėtų rūpintis jo atgaivinimu. Be to, visiškai neaišku, ką reikėtų daryti, jei jis pasveiks, t. y. jei būtų sugriautas dabartinis kultūros getas.

Vilties suteikia tai, jog kultūrinės galybės išlieka, nepaisant visų politinių bandymų. Aišku, gaila prarastų galimybių, skaudu dėl viso to chaoso, kuris neišvengiamas, kai kultūrinę refleksiją bandoma pakeisti ūkio augimo statistinėmis lentelėmis, tačiau neretai būna, jog reikia pakelti į aklavietę, į absurdišką padėtį, kad atsirastų tikrų permainų, tikro kelio paieškos motyvacija.

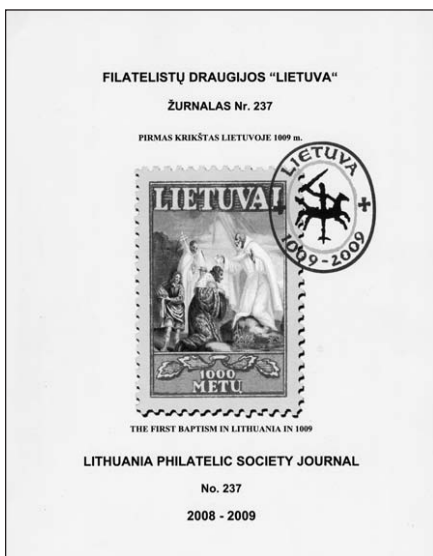
Gal tai, jog tokiai Kultūros ministerijai, kokia ji yra dabar, galėtų vadovauti net A. Valinskas, taps akstinu permąstyti tiek šios ministerijos veiklos kryptis, tiek kultūros politikos gaires ir jos vietą valstybės gyvenime.

Lrt.lt

Filatelistų draugija „Lietuva“ ruošiasi paminėti Žalgirio mūšio 600 metų sukaktį

DR. RŪTA SIDABRIENĖ

Filatelistų draugijos „Lietuva“ visuotinis narių susirinkimas įvyko 2010 m. gegužės 2 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, Chicago. Tradiciškai susirinkimą pradėjo draugijos pirmininkas Jonas Variakojis, pasveikindamas susirinkusius draugijos narius ir svečius su nuosatabiai gražia pavasario diena. Pirmininkas pasiūlė dienotvarkę, kuri vienbalsiai buvo priimta. Pagrindiniai dienotvarkės punktai buvo: naujai išrinkto filatelistų draugijos žurnalo „Lietuva“ redaktoriaus pristatymas; pirminko ir revizijos komisijos ataskaitiniai pranešimai bei pasiruošimas Žalgirio mūšio 600-ųjų metinių paminėjimui.



Naujausio filatelistų žurnalo nr. 237 viršelis.

Draugijos pirmininkas J. Variakojis apžvelgė draugijos praėjusių metų veiklą. Buvo kuo pasidžiaugti: 2009 metais išleistas, jau kompiuterine technika sumaketuotas spalvotas 130-ies puslapių draugijos žurnalo „Lietuva“ Nr. 237. Pirmininkas padėkojo Violetai Rutkauskienei ir Audriui Brazdeikiui už pagalbą maketuojant žurnalą, dr. Arūnui Banioniui už viršelio paruošimą, o Jonui Krutuliu ir Jeronimui Gaižučiui už darbą ir rūpestį, kad žurnalai pasiektų Draugijos narius.

J. Variakojis taip pat pasidžiaugė, kad 2009 metais, minint Evangelizacijos pradžios ir Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetį, filatelistų

draugija „Lietuva“ išleido 44 centų JAV pašto ženklą ir dviejų formatų vokus. Paminėjo, kad dešimt tokių pašto ženklų atkarpa ir iliustruoti vokai, skirti jubiliejui pažymėti, buvo įteikti arkivyskupui Sigitui Tamkevičiui (atvyko iš Kauno), kuris tuo metu dalyvavo iškilmėse Chicago. Pirmininkas nepamiršo padėkoti V. Rutkauskienei, kuri įdėjo daug pastangų, kad būtų išleisti pašto ženklai ir vokai, taip pat Nerijui Šmerauskui už pagalbą, paruošiant tinkamus įrašus ant vokų ir pašto ženklo.

Draugijos pirmininkas, o kartu ir buvęs Draugijos žurnalo „Lietuva“ redaktorius, J. Variakojis trumpai supažindino susirinkusius su naujai išrinkto redaktoriaus dr. Audriaus Brazdeikio biografija bei jo pomėgiais. Audrius gimė ir užaugo Kaune, studijavo Vilniaus universitete, kur įgijo fiziko specialybę. 1991 metais mokslus tęsė Švedijoje. Ten 1997 metais apsigynė fizikos mokslų daktaro laipsnį. Tais pačiais metais atvykęs į JAV, pradėjo dirbti University of Texas tyrimų centre, Houston mieste. Šiuo metu vadovauja Biomagnetinių vaizdų laboratorijai. Mėgstamiausias laisvalaikio užsiėmimas yra filatelija, ypač domisi pirmosios nepriklausomos Lietuvos metais išleis-tais pašto ženklais ir vokais.

Aktualiausias susirinkimo klausimas ir daugiausiai diskusijų sukėlęs susirinkime buvo pasiruošimas Žalgirio mūšio 600-ųjų metinių paminėjimui. Buvo sudaryta iniciatyvinė grupė su pirm. V. Rutkauskiene. Tikimės, kad ši grupė plėsis, bus sudarytas organizacinis komitetas.

2009 metų rudenį buvo gautas pasiūlymas iš JAV lenkų filatelistų draugijos pirminko Robert Ogrodnik 2010 metais surengti Žalgirio mūšio 600-ųjų metinių paminėjimą kartu su lenkų Chicago skyriaus filatelistų draugija „Polonus Philatelic Society“. Pasiūlymas pasirodė įdomus. 2009 m. lapkričio mėnesį Lenkijos konsulato patalpose įvyko pirmas posėdis. Posėdyje dalyvavo Lietuvos ir Lenkijos konsulatų atstovai bei Stanley Balzekas, Jr., Lietuvos garbės konsulas Palm Beach, Florida.

Iniciatyvinės grupės pirm. V. Rutkauskiene supažindino su pirmine renginio programa. Jau numatyta,



J. Variakojis arkivysk. S. Tamkevičiui įteikia JAV pašto ženklą ir vokus, išleistus Draugijos minint Evangelizacijos pradžios ir Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetį.

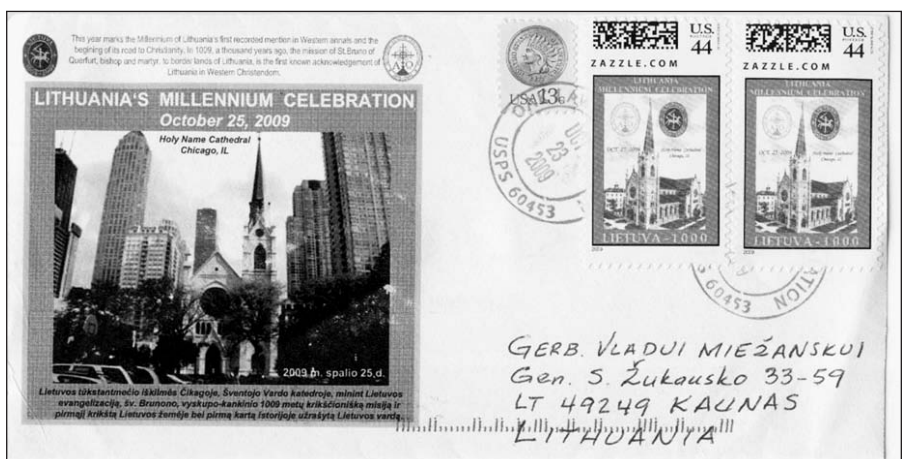
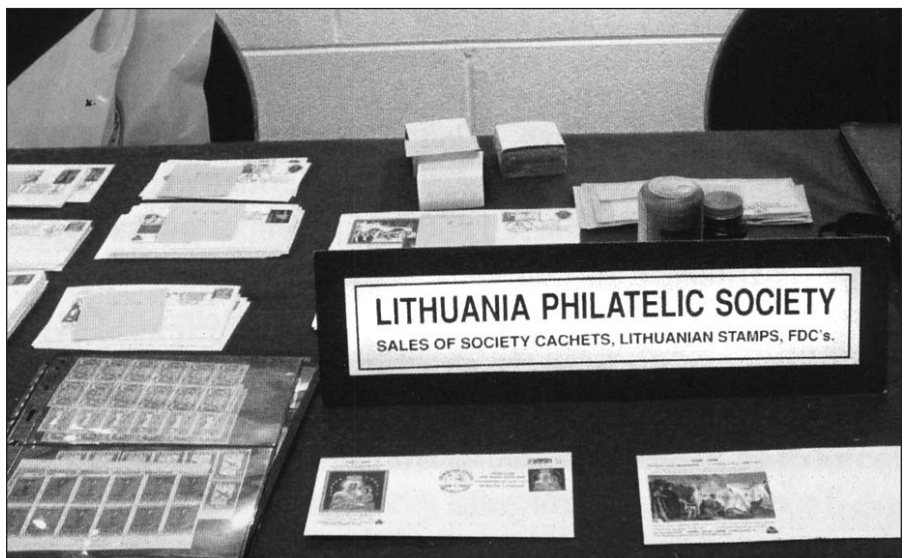
kad minėjimas vyks 2010 metais spalio 15–17 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 South Pulaski Road, Chicago, IL 60629). Planuojama organizuoti ne tik filatelijos parodą, skirtą Žalgirio mūšiui, rodyti filmus, vesti diskusijų forumus, bus pakviesti Lenkijos, Lietuvos ir JAV istorikai skaityti paskaitas, skirtas šiai istorinei sukakčiai. Tikimasi pakviesti ir meninių kolektyvų bei pavienių atlikėjų, kurie atliktų šiai šventei tinkamą programą. V. Rutkauskiene sakė, jog ji tikisi, kad bus pagaminti proginiai atminimo medaliai, kuriais būtų apdovanoti parodų dalyviai. Violeta kreipėsi į visus susirinkusius gerai pagalvoti ir siūlyti siūlymus, taip pat prisidėti prie parodos organizavimo savo kolekcijomis bei atskirais rodiniais, susijusiais su Žalgirio mūšiu bei tuo istoriniu laikotarpiu, pvz., žemėlapiams, skulptūromis, medžio dirbiniais, plakatais, paveikslais, filmams, pašto ženklais, monetomis ir kt.

Žalgirio mūšio 600-ųjų metinių minėjimas – didelis įvykis, o mums tai didelis renginys, sakė Violeta. Tokiam renginio organizavimui ir vedimui reikia daug lėšų, todėl ieškome rėmėjų, mecenatų. Prašom savo pasiūlymus, klausimus siųsti renginio iniciatyvinės grupės pirm. V. Rutkauskienei el. paštu: aviv2008@att.net, tel.: (847) 244-4943, taip pat Filatelistų draugijos pirmininkui J. Variakojui el. paštu: variakojis@sbc-global.net

Susirinkimo pabaigoje pirmininkas padėkojo mecenatui, ilgamečiui filatelistų draugijos rėmėjui dr. Jurgiui Venckūnui už dosnią 1,800 dol. auką. Dalis šios sumos bus panaudota visų Draugijos leidinių suvedimui į skaitmeninę sistemą (4 GB USB Drive). Baigiant susirinkimą buvo priimti nutarimai. Po to pirm. J. Variakojis pakvietė susirinkusius pabendrauti prie kavos ir sumuštinė.



Filatelistų draugijos „Lietuva“ visuotinio narių susirinkimo dalyvių dalis (iš k.): Kęstutis Sidabras, Vytautas Lukoševičius, Violeta Rutkauskiene, Jonas Variakojis, Stanley Balzekas, Jr., Jeronimas Gaižutis, Jonas Krutulis ir Juozas Liubinskas.



Lietuvos Tūkstantmečio proga Draugijos išleistas vokas su dviem JAV pašto ženklais.

Ką turėtų žinoti žmonės, sulaukę 60 metų?

Susitikimas su soc. darbuotoja Vilija Aukštuoliene

Lemonto JAV Lietuvių Bendruomenės Socialinių reikalų skyrius Pasaulio lietuvių centro Bočių menėje suorganizavo įdomų ir labai reikalingą susitikimą su socialinio darbo magistre Vilija Aukštuoliene tema „Ką turėtų žinoti sulaukusieji 60-ties“.

Pasiklausyti V. Aukštuolienės pranešimo susirinko per penkiasdešimt įvairaus amžiaus klausytojų. Nors galėjo būti ir daugiau, nes paskaita-pašnekesys vyko įdomiai, jo metu buvo galima sužinoti daug naujienų.

Ir tai nenuostabu, nes JAV demokratai jau seniai puoselėjo viltis pakeisti JAV gyventojų socialinių ir medicininių paslaugų ir patarnavimų sistemas, o paskutiniu metu, jiems įgijus balsų daugumą, ir dar Valsybės prezidentui tapus savu, įvyko labai daug permainų: priimti nauji Socialinės apsaugos ir draudimo, Medicininio aptarnavimo įstatymai, kurie daugeliui sudaro naujų nepatogumų arba net sunkumų, nors kai kuriems jie tapo palankiais ar net naudingesniais. Todėl šis Lemonte gyvenančių pensinio amžiaus lietuvių susitikimas su socialinių klausimų specialiste buvo labai savalaikis ir reikalingas.

PLOWS – visuomeninė, vyresniems piliečiams patarianti organizacija

Susitikimą V. Aukštuolienė pradėjo paprasčiausiais kasdieninės svarbos klausimais. Pavyzdžiui, „Ar Jūs gaunate tai, kas Jums priklauso?“ Ir pati čia pat atsakė, jog daugelio susitikimų metu su panašaus amžiaus žmonėmis sužinojusi, kad daugelis JAV gyvenančių lietuvių nežino savo socialinių teisių ir įstatymų, kurių dėka galėtų daug sutaupyti ir palengvinti savo ir savo šeimų gyvenimą.

Illinois valstijos atskirose grafystėse (counties) veikia daugybė agentūrų, kurios pataria ir padeda vyresnio amžiaus piliečiams. Viena iš jų – visuomeninė konsultacijų vyresniesiems piliečiams organizacija PLOWS, kuri aptarnauja Palos, Lemont, Orland ir Worth miestelių vyresnius gyventojus (60 metų ir vyresnius). PLOWS turi keletą pagalbos programų, joje dirba gana daug patyrusių specialistų, kurie nemokamai suteikia labai daug informacijos ir padeda daugeliu klausimų. Šioje organizacijoje dirbuojasi ir mūsų pašnekovė V. Aukštuolienė.

PLOWS organizacijos darbuotojai ir savanoriai dirba visomis savaitės dienomis ir yra pasiruošę padėti kiekvienam besikreipiančiam:

- Užpildant reikiamus dokumentus;
- Norint gauti reikiamus dokumentus;
- Išsiaiškinant, kokiomis lengvatomis galite būti aprūpinti;
- Tarpininkaujant apskundžiant procesus;
- Suteikiant informaciją ir nukreipiant į kitas, reikalingas įstaigas, kad gautumėte išsamius atsakymus ir pagalbą norimais klausimais.

PLOWS organizacija aptarnauja per 65,000 žmonių, suteikia jiems įvairią pagalbą. Norintiems kreiptis į šią organizaciją, veikia pagalbos telefonas: 708-361-0219; el. paštas: info@plows.org. Daugiau apie šią

organizaciją galite rasti internete: www.plows.org. Adresas: 7808 College Dr., Palos Heights, IL 60463, Suite 5 East.

Labai gaila, pastebėjo V. Aukštuolienė, kad vyresniesiems didžiausia kliūtimi gauti reikalingą informaciją yra anglų kalbos nemokėjimas. Be to, pažymėjo ji, daugelio prašymo anketų klausimynai ir patarimai, kaip į juos atsakyti, yra gana sudėtingos dokumentinės kalbos, todėl pagalba tampa sudėtinga.

Ir dar viena bėda: raštvedyba visuose lygmenyse tapo kompiuterizuota, o pensinio amžiaus žmonės nespėjo to įsisavinti, o tai dar labiau apsunkina prašymų rašymą ir pagalbos gavimą.

Nepaisant to, gyvenimas veržiasi, skuba pirmyn, reikalaujamas ir vyresniesiems neatsilikti, vyti: mokytis anglų kalbos, kompiuterių. O mokytis niekada nevėlu, – sakė pašnešėja.

Apie atskiras programas

Toliau viešnia trumpai papasakojo apie kiekvieną atskirą programą.

Maisto talonai, vadinami **SNAP**, skiriami mažai pajamų turintiems asmenims. Tokie žmonės įgyja teisę pirkti maistą, naudodami LINK korteles. Kokią sumą gausite SNAP mėnesinėms išlaidoms, priklausys nuo kiekvieno žmogaus pajamų dydžio, turimo turto, šeimos asmenų skaičiaus ir amžiaus.

Pavyzdžiui, SNAP programa gali būti taikoma vienam asmeniui, turinčiam mažesnes nei 1,174 dol. mėnesines pajamas ir ne daugiau nei 3,000 dol. turto, arba dviejų asmenų šeimai, turinčiai mažiau nei 1,579 dol. pajamų, o turto – už mažiau kaip 3,000 dol.

Supplement Security Income (SSI) programa suteikia galimybę gauti mėnesinius čekius mažai pajamų arba visai pajamų neturinčiam asmeniui, kuris yra neįgalus: aklas arba vyresnis nei 65 metų. Šiems asmenims, jei jiems paskiriama ekonominė parama, taip pat paskiriama ir „Medicaid“ ir Maisto talonai. Prašytojas būtinai privalo būti JAV pilietis arba asmuo, išdirbęs 40 kvartalų JAV.

Pavyzdžiui, vienam asmeniui, turinčiam labai mažas pajamas arba neturinčiam jokių pajamų, mėnesinės SSI pašalpos dydis yra ne didesnis nei 674 dol. doleriai kartu su SSA ar pensija.

„Circuit Breaker“ ir **„Illinois Cares Rx“** programa skiriama taip pat mažai pajamų turintiems žmonėms, sulaukusiems 65 metų. Jie kasmet gali gauti mažą valstybės piniginę paramą mokesčiams padengti, 77 dol. nuolaidą automobilio numeriams ir, svarbiausia, nuolaidą vaisiams („Illinois Cares Rx“ programai tinkantys asmenys gali pasirinkti lengvatinių vaistų pirkimo planą, vadinamą „Illinois Cares Rx“ programa, kuri sumažina daugelio vaistų kainas).

Pavyzdžiui, jei asmuo yra per 65 metų amžiaus arba neįgalus; jei vieno asmens šeimos metinės pajamos yra ne didesnės nei 27,610 dol.; jei dviejų



Vilija Aukštuolienė.

Gedimino Kazėno nuotr.

asmenų šeimos pajamos yra ne daugiau kaip 36,635 dol. per metus, tuomet toks asmuo arba vedusiųjų pora gali tikėtis valstybinės paramos.

Prašškas reikia paduoti kasmet iki gruodžio mėnesio 31 d.

Qualified Medicare Beneficiary (QMB) programa skiriama asmenims padengti mėnesinius ir vienkartinus „Medicare“ mokesčius. Asmuo privalo turėti: „Medicare A“ dalį; būti tinkamas „Medicare B“ daliai.

Būtini reikalavimai: vienas asmuo turi gauti ne didesnes nei 928 dol. mėnesines pajamas, o turtas sudaryti ne daugiau kaip 8,100 dol.; arba dviejų vedusių šeimos mėnesinės pajamos nesiektų daugiau nei 1,239 dol., o turtas – ne daugiau 12,910 dol.

SLIB („Medicare“ programa, turintiems mažai pajamų) su „B“ dalimi – mėnesiniai mokesčiai bus sumokėti Illinois valstijos pinigais. SLIB programos reikalavimai yra panašūs į aukščiau aprašytos QMB programos reikalavimus: vienam asmeniui ne didesnės mėnesinės pajamos 1,244 dol., turto – ne daugiau 8,100 dol.; dviejų vedusių asmenų šeimai mėnesinės pajamos ne didesnės nei 1,664 dol., o turtas nesiektų daugiau kaip 12,910 dol.

Nekilnojamojo turto mokesčių sustabdymo (Real Estate Tax Deferral) programa leidžia šiai programai tinkantiems asmenims sustabdyti nekilnojamo turto mokesčių mokėjimą neribotam laikui. Tai labai mažų palūkanų paskola, kuri bus apmokėta pardavus namą arba asmeniui mirus.

Valstybės reikalavimai, norint gauti šią paramą:

- tais metais, kai prašoma sustabdyti turto mokesčių mokėjimą, prašantis asmuo iki einamųjų metų liepos 1 dienos privalo būti vyresnis nei 65 metų;
- šeimos pajamos neturi būti didesnės nei 50,000 dol.;
- neturėti jokių namo įsiskolinimų;
- asmuo ar šeima turi būti pragyvenęs(usi) savo name ne mažiau nei treji metai;
- nekilnojamas turtas turi būti apdraustas nuo gaisro ir nelaimingų atsitikimų;
- sustabdoma turto mokesčių su-

ma negali viršyti 80 proc. namo vertės.

Prašymus reikia pasiųsti kasmet tarp sausio mėn. 1 dienos ir kovo mėn. 1 dienos.

Klausimai pabaigai

Susirinkusieji po paskaitos klausinėjo apie uždirbtų pensijų gavimą ir išsaugojimą Lietuvoje. O štai vienas susirinkimo dalyvis klausė: – Mes visi čia dirbame ir dažniausiai negalvojame apie pensiją. Norėčiau sužinoti, kiek reikia išdirbti Amerikoje tokiam, kaip man, kad užsidirbčiau mažiausią pensiją?

– Jums ir kiekvienam emigrantui privalu išdirbti keturiasdešimt kvartalų, tiksliau – dešimt metų, ir kiekvienais metais atsiskaityti su mokesčių inspekcija ne mažiau kaip po 1,400 dol. pajamų už metus, – atsakė V. Aukštuolienė.

– O jei mano mokesčių tvarkytoja neparodė kelis metus mano dirbto laiko ir pajamų, ar galiu tai atstatyti?

– Tik už paskutinius metus ar dvejus galite atitaisyti savo klaidą, padedant geram mokesčių žinovui, – painformavo ji.

V. Aukštuolienė taip pat papasakojo apie kiekvienam Lietuvos emigrantui reikalingą dešimties metų minimalaus pajamų deklaravimo išdirbio laiką, norint užsidirbti mažiausią JAV darbinę pensiją.

Pranešėja pasakojo, kad kitų tautų išeiviai Čikagoje kaip rusakalbiai, lenkai, čekai ir kt. yra įkūrę labai gerus socialinės pagalbos centrus pagyvenusio amžiaus žmonėms su nemokamo maisto tiekimu, ilgaamžiškumo, senų žmonių trumpalaikės pagalbos ir slaugos, namų tvarkymo ir net pasilinksminimų bei žaidimų pagyvenusiesiems žmonėms programomis. Laikas ir mūsų lietuviams įkurti kažką panašaus, tuomet ir lietuviai turėtų daugiau informacijos ir paslaugų.

Visi susitikimo dalyviai dėkingi atsiveikino su V. Aukštuoliene ir klausė, kada ji atvyks papasakoti apie naujausius pasikeitimus.

Lemont LB Socialinių reikalų skyriaus puiki ir savalaikė pagalba saviems pagyvenusio amžiaus nariams buvo labai naudinga. Visi susitikimo dalyviai plojimais padėkojo viešniai ir organizatoriams.

Parengė susitikimo dalyvis **Algirdas J. Vitkauskas**



Vilnius, gegužės 20 d. (ELTA) – Siekdamas skatinti vietinį Lietuvos ir Lenkijos turizmą bei priminti vieną iš svarbiausių viduramžių istorijos įvykių, Valstybinis turizmo departamentas pradeda projektą „Lietuvos-Lenkijos kelionių maratonas Žalgirio mūšio 600-osioms metinėms paminėti“. Lietuvoje kelionių maratono dalyviai bus kviečiami aplankyti Vilniaus, Trakų ir Medininkų piliis, Vytauto Didžiojo bažnyčią Kaune, taip pat svarbiausias kovų su kryžiuočiais gynybines vietas Lietuvoje – Birštono, Merkinės ir Veliuonos piliakalnius, Pabaisko mūšio lauką, Vytauto gimtinę – Senųjų Trakų piliavietę ir Birutės kalną Palangoje. Projekto interneto svetainėje užsiregistravę dalyviai didžiąją dalį išvardytų objektų galės aplankyti nemokamai ar naudotis nuolaidomis. Kelionių žaidimas vyks iki š. m. rugsėjo 26 d. Daugiausia objektų aplankiusiems turistams bus įteikti specialūs Valstybinio turizmo departamento ir rėmėjų prizai. Pagrindinio prizo laimėtojas galės džiaugtis 4,000 litų kainuojančia kelione po Turkiją dviem žmonėms. Progos pelnyti vertingų prizų galės ir namisėdos – jie kviečiami sukurti rašinį tema „Ką man reiškia Žalgirio mūšis?“

ELTA nuotr.

Investuotojų ieškos įtakingiausi pasaulio lietuviai

Vilnius, gegužės 20 d. (IC Baltic info) – Š. m. birželio 22 d. Londone rengiama Pasaulio lietuvių ekonomikos forumo (PLEF) konferencija, kuria siekiama suburti įtakingiausius pasaulio lietuvius verslininkus ir padėti pritraukti investicijas į augančias Lietuvos įmones.

Konferencija yra PLEF tęsinys. Forumu siekiama įtraukti pasaulio lietuvius, verslininkus ir ekonomikos sričių specialistus į Lietuvos ekonominį gyvenimą, paskatinti juos plėtoti verslą Lietuvoje. 2009 m. vykusiam trečiame PLEF dalyvavo 320 verslo atstovų iš 32 pasaulio šalių.

Šiųmetinio PLEF tema – „Modernių technologijų inovacijos ir investicijos: nuo vietinio prie globalaus“. Londone rinksis tokių žymių pasaulinių bendrovių atstovai kaip „IBM Corporate Technology & Intellectual Property“, „Strategic Staffing Solutions“, „Barclays Global Retail Banking Technology“.

Konferencijos metu lietuviškos augančios įmonės turės galimybę prisistatyti didžiausiems pasaulyje rizikos ir privataus kapitalo bei verslo angelų investuotojams: „Nordic Ventures Partners“, „Qualcomm Ventures“, „Angels Den“ ir kitiems.

Renginį organizuojančios Lietuvos verslo konfederacijos|ICC Lietuva prezidentas Valdas Sutkus teigia, kad forumu siekiama įtraukti pasaulio lietuvius, verslininkus ir ekonomikos sričių specialistus į Lietuvos ekonominį gyvenimą ir skatinti juos plėtoti verslą Lietuvoje.

„Šiais metais konkrečiais pavyzdžiais siekiame parodyti, jog lietuvių verslas gali ir turi būti globalus. Naujosios technologijos suteikia galimybes peržengti valstybių sienas ir tapti sėkmingoms net ir nedidelėms, nišinėms bendrovėms“, – sako V. Sutkus. Tarp sėkmingų modernių IT ir komunikacijų technologijų tarptautiniuose vandenyse istorijų jis mini

tinklalapio „GetJar“ įkūrėją Ilją Laursą, populiariausios lėktuvo bielijų paieškos svetainės Vokietijoje swoodoo.com kūrėjus „NetFrequency“, programinės įrangos bendrovę „Baltijos programinė įranga“, sukūrusią „MagicDraw“ (pasaulinį pripažinimą pelniusi verslo procesų, sistemų ir programinės įrangos modeliavimo priemonė). Tarp augančių elektroninės komercijos projektų minimas priedų aukštos kokybės garso aparatūrai gamintojas LessLoss.com ir internetinė individualizuotų baldų užvalkalų parduotuvė bemz.com bei kiti.

Lietuva turi ir jau užaugusių bei sėkmingai investicijas pritraukusių pasaulinių biotechnologijų, medicinos technologijų bendrovių pavyzdžių, tokių kaip „Sicor Biotech“ ar „Fermentas“. Augantis Lietuvos žaliųjų technologijų sektorius atveria naujas galimybes pasaulinei lietuviškų fotoelektrikos technologijų – saulės energetikos gaminių pramonės šakos sėkmei.

Norinčioms renginyje prisistatyti augančioms įmonėms **iki birželio 4 d.** reikia užpildyti anketą tinklalapyje www.plef.lt/contest.

Konferencijos „Modernių technologijų inovacijos ir investicijos: nuo vietinio prie globalaus“ metu bus pristatomos pasaulinės aukštųjų technologijų, inovacijų ir investicijų tendencijos, moderniausių Lietuvos įmonių sėkmės pavyzdžiai. Konferencijoje pranešimus skaitys LR ministras pirmininkas Andrius Kubilius, Ūkio ministras Dainius Kreivys ir tarptautinę sėkmę pelniusių Lietuvos įmonių atstovai.

Daugiau informacijos rasti ir užsiregistruoti į konferenciją galima tinklalapyje www.plef.lt

Daugiau informacijos: Dalia Venšlovaitė, Lietuvos verslo konfederacija|ICC Lietuva projektų vadovė, el. paštas info@plef.lt

Iš Lietuvos išvežami vaikai vykdyti nusikaltimus užsienyje

Vilnius, gegužės 20 d. (BNS) – Lietuvos pareigūnai sako esą sunerimę dėl naujos prekybos žmonėmis formos – iš Lietuvos išvežami nepilnamečiai, kad vykdytų smulkius nusikaltimus užsienyje.

„Turėjome tokius atvejus būtent su Norvegija, kai iš Norvegijos tie vaikai buvo grąžinti“, – sakė Tarptautinės migracijos organizacijos Vilniaus biuro vadovė Audra Sipavičienė. Pasak pareigūnės, šiuo metu statistikos dėl minėtų nusikalstamų veikų nėra, tačiau manoma, kad vaikai tokiu būdu yra išvežami ne tik į Norvegiją, tačiau ir į kitas valstybes. Tai ji sakė pristatydama Baltijos jūros regioninę konferenciją „Prekybos žmonėmis prevencijos ir kontrolės regioniniai aspektai“.

Pareigūnės teigimu, vienas išvežimo atvejis buvo išaiškintas praėjusiais metais, keli – šiemet, bet, anot jos, Tarptautinės migracijos organizacijos pareigūnai turi duomenų tik apie atvejus, kada prašoma pagalbos atvežti vaikus. Ji tvirtino, kad jau buvo sulaikyta ir grupuotė, kuri išveždavo vaikus.

A. Sipavičienė sakė, kad dažniausiai išvežami 13–14 metų vaikai. Jie būna iš probleminių šeimų, ir tėvai dingusių nepilnamečių nieško davė, arba iš vaikų namų. Vaikams

esą yra pažadama, kad jie užsidirbs, o paskui jie yra verčiami nusikalsti, daugiausia vagiliauti prekybos centruose. Pasak A. Sipavičienės, šios naujos nusikalstamos veiklos formos atveju itin svarbus yra tarpvalstybinis bendradarbiavimas.

Tai pabrėžė ir Jan Austad, Norvegijos teisingumo ministerijos ir Baltijos jūros valstybių tarybos Darbo grupės kovai su prekyba žmonėmis atstovas. Jis tvirtino, kad tiek Baltijos regione, tiek Norvegijoje prekyba žmonėmis yra paplitusi. „Mes žinome, kad prostitucijos organizatoriai lietuviai yra labai įžūlus“, – sakė J. Austad. Jis pažymėjo, kad su prostitucija Osle yra siejama ir šiuo metu yra nagrinėjama byla, kurioje lietuvių nužudymu yra kaltinami kiti lietuviai. Taip pat, pasak J. Austad, nerimą kelia ir lietuvių darbo sąlygos Norvegijoje.

Kriminalinės policijos valdybos viršininkas Eugenijus Ušinskas pažymėjo, kad kalbant apie Lietuvą šiuo metu yra pasiektas lūžis: įvesta prekybos žmonėmis sąvoka į Baudžiamąjį kodeksą, be to, yra specializuotų pareigūnų grupė, kuriai pavesta kovoti su prekyba žmonėmis. Tyrimai esą yra vykdomi, bylos atiduodamos į teismus.

Dauguma užsieniečių gyvena Vilniuje

Vilnius, gegužės 20 d. (BNS) – Į Lietuvą atvykstantys užsieniečiai dažniausiai kuriasi Vilniuje. Statistika rodo, kad 2010 m. pirmame ketvirtyje Lietuvoje gyveno 29,855 užsieniečiai. Beveik 18,000 iš jų turėjo ilgalaikį gyventojų leidimą gyventi Europos Bendrijoje, daugiau kaip 7,500 – leidimą laikinai gyventi Lietuvoje.

Kone trečdalis visų šalyje registruotų užsieniečių, tai yra 9,248 asmenys, gyveno sostinėje. 5,173 iš jų turėjo galiojantį ilgalaikio gyventojų leidimą gyventi Lietuvoje, 2,829 – leidimą laikinai gyventi.

Atitinkamai registruotų užsieniečių skaičius kituose miestuose susiskirsto taip: Klaipėdoje – 3,657, Visaginė – 3,400, Kaune – 3,149. Vilniaus migracijos valdyboje buvo priimta 930 užsieniečių prašymų išduoti

ir pakeisti leidimą laikinai gyventi, tuo tarpu kitose šalies migracijos tarnybose tokių prašymų priimta mažiau nei 900, pavyzdžiui Klaipėdoje – 204, Visaginė – 67, Kaune – 45.

Tai, kad užsieniečiai gyvenamąją vietą Lietuvoje dažniausiai renkasi sostinę, rodo ir kiti rodikliai. Pavyzdžiui, šalies migracijos tarnybose minėtu laikotarpiu patvirtinta 16,000 kvietimų užsieniečiams laikinai atvykti į Lietuvą. Vilniaus migracijos valdyba tokių kvietimų patvirtino per 8,000, išdavė 46 pažymus, patvirtinančius ES piliečių teisę gyventi Lietuvoje, kai iš viso šalyje tokių pažymų buvo išduota 93. Daugiausia klausimų, susijusių su imigracija, tenka spręsti Vilniaus migracijos valdybai – jai tenka apie 40 proc. visų šalies migracijos padalinių darbo krūvio.

NATO durys lieka atviros visoms demokratinėms Europos šalims

Atkelta iš 1 psl.

Šiuo renginiu Vilniaus rotušėje paminėtas Vilniaus dešimtuko įkūrimo dešimtmetis ir siekiama paskatinti narystės NATO siekiančios Gruzijos, Bosnijos ir Hercegovinos, Makedonijos bei Juodkalnijos tarpusavio bendradarbiavimą, panašiai kaip Vilniaus dešimtuko šalių.

„Vilniaus dešimtuko iniciatyva, be abejo, buvo sėkminga. Ji įrodė, kad valstybės kandidatės buvo pasirėngusios prisidėti prie euroatlantinio saugumo kūrimo ne per priešpriešą ir naujų kiriamųjų linijų brėžimą, bet per bendradarbiavimą ir sutarimo paiešką. Nusprendamos dirbti kartu dar prieš stojimą, kandidatės išlaikė esminį testą ir parodė pasirengimą prisijungti prie organizacijos, kurios veikla grindžiama tarpusavio sutarimu“, – diskusijoje sakė A. Ažubalis. Jo įsitikinimu, visos narystės NATO siekiančios valstybės turi bendrą tikslą – didesnę saugumą ir stabilumą euroatlantinėje erdvėje.

Diskusijoje Vilniuje taip pat dalyvavo krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė, Gruzijos užsienio reikalų ministras Grigol Vašadzė, Kroatijos užsienio reikalų ministerijos valstybės sekretorius politikams reikalams Davor Božinovič, Seimo Užsienio komiteto pirmininkas Emanuelis Zingeris, aukšti Vilniaus dešimtuko ir narystės NATO siekiančių valstybių pareigūnai bei akademinės bendruomenės atstovai.

Šių metų gegužės mėnesį sukanca 10 metų, kai pirmą kartą Vilniuje kartu susitiko tuomet NATO narystės siekiančių šalių – Albanijos, Bulgarijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Makedonijos, Rumunijos, Slovakijos ir Slovėnijos – užsienio reikalų ministrai. Susitikimo metu buvo nuspręsta bendradarbiauti siekiant euroatlantinės integracijos tikslų. Prie šios grupės vėliau prisijungus Kroatijai, grupė tapo žinoma Vilniaus dešimtuko vardu.



Pasaulio naujienos

Tailando ugniagesiai negali pažaboti ugnies sostinėje



Tailando sostinėje Bankoke šėlsta riaušinių sukelti gaisrai. EPA nuotr.

Bankokas, gegužės 19 d. (BNS) – Tailando ugniagesiai ragina visas teisėtvarkos pajėgas nedelsiant išsikšti ir užkirsti kelią demonstrantų mėginimams sukelti sostinėje naujus gaisrus.

Šiuo metu didžiuliai gaisrai šėlsta 27-uoose pastatuose visame Bankoke, tarp jų – prekybos centre „Center World“ ir keliuose nacionalinių bankų skyriuose. Priešgaisrinės tarnybos duomenimis, padėtis netrukus gali įgauti katastrofos mastą, jeigu policija ir kitos teisėtvarkos pajėgos nesiims priemonių demonstrantams sustabdyti.

„Mes tiesiog negalime dirbti savo darbo dėl agresyvių ‘raudonmarškiniių’ veiksmų”, – sakė ugniagesiai.

Nors Bankoke įvesta komendantų valanda, manifestantai tebesiautėja visame mieste – jie padeginėja pastatus, plėšikauja, daužo virtinas ir šviesoforus.

Naujausiais duomenimis, per Tailando armijos surengtą manifestantų išstumimo iš Bankoko centro

operaciją žuvo 6 žmonės, daugiau kaip 200 buvo sužeista. Pagrindiniai opozicijos vadovai pasidavė valdžiai, bet tūkstančiai Jungtinio fronto už demokratiją aktyvistų tebekelia mieste riaušes. Komendantų valanda įvesta ne tik Bankoke, bet ir 23-ose šalies provincijose.

Prekių rinkos dalyviai nerimauja dėl padėties Tailande, nes šalyje jau kurį laiką tebesitęsiantys neramumai gali atsilipti kaučiuko, ryžių ir rafinuoto cukraus eksportui, pranešė laikraštis „The Financial Times“.

Tailandas – vienas iš stambiausių pasaulyje ryžių ir kaučiuko eksportuotojų, taip pat yra antroje vietoje tarp rafinuoto cukraus tiekėjų, užimdamas 20 proc. rinkos.

Būgštaujama, kad dėl sumaišties šalyje gali sutrikti prekių tiekimas, dėl ko būtų patirta nemažų nuostolių ir padidėtų eksportuojamų prekių kainos. Jau pranešta, kad pagrindinės bendrovės-ryžių tiekėjos uždarė savo atstovybes Bankoke mažiausiai kelioms dienoms.

Estija ketina statyti atominę elektrinę

Talinas, gegužės 19 d. (BNS) – Estijos ekonomikos ir ryšių ministerijoje rengiamas įstatymo dėl atominės elektrinės statybų projektas, skelbia Estijos laikraštis „Postimees“. Leidinio duomenimis, pagrindiniu ginčytinu klausimu išlieka būsimos elektrinės reaktoriaus techninis lygis. Svarstoma, ar leisti statyti tik moderniausią trečios kartos atominę reaktorių.

Estijos ekonomikos ministerijos vicekancleris Einari Kisel sakė, kad minėtas įstatymo projektas yra beveik parengtas. Naujajame įstatyme dėl atominės energetikos bus apibrėžtos atominės elektrinės planavimo, atitinkamų sprendimų priėmimo taisyklės, o taip pat atominei elektrinei keliamų reikalavimų sąrašas.

Estijoje atominės elektrinės statybomis susidomėjusios dvi bendrovės – susivienijimas „Eesti Energia“

ir bendrovė „Ben Energy“, kuri net įkūrė specialų padalinį šiam projektui „Eesti Tuumajaam“ („Estijos atominė elektrinė“). „Ben Energy“ mano, kad atominės elektrinės statybų vietą gali išrinkti valstybė. O „Eesti Energia“ mano, kad tinkamiausiai būtų elektrinę statyti prie vakarinės Estijos pakrantės esančioje Didžiojoje Pakrio saloje.

Lietuva, Latvija, Estija ir Lenkija ketina iki 2018–2020 m. Lietuvoje pastatyti atominę elektrinę. Nepaisant bendrų planų, Estijoje vis garsiau kalbama apie būtinybę patiems pasistatyti jėgainę, nes bendros elektrinės statybų projektas stringa. Praėjusių metų kovą Estijos vyriausybė pritarė šalies energetinės plėtros planui, kuriame, be kita ko, numatyta iki 2023 m. pastatyti atominę elektrinę.

EUROPA

PARYŽIUS

Prancūzų policija pietvakariniam Bajonos mieste sulaukė įtariamą baskų separatistų grupuotės ETA karinį vadovą. Ispanijos pilietis Mikel Kabikoitza Karrera Sarobe, vadinasmas Ata, buvo suimtas kartu su kitu vyru ir moterimi per patikrinimą viename bute. Tame bute rasta ginklų, tačiau pareigūnai nurodė, kad suimami asmenys nesipriešino.

Vagis, įžūliai įsilaužęs į Moderniojo meno muziejų Paryžiuje, išsinešė penkis paveikslus, tarp jų – didžiųjų tapybos meistrų Henri Matisse ir Pablo Picasso darbus, kurių bendra vertė – apie pusę milijardo eurų. Apsaugos stebėjimo kameros nufilmavo pavienį kaukėtą įsibrovėlį, kuris į muziejų pateko išdaugęs langą ir išsinešė drobes.

RUSIJA

MASKVA

Lig šiol nežinoma, kur yra iš laivo „North Spirit“ gegužės 16 d. pagrobti du rusų jūrininkai, pranešė Rusijos konsulas Kamerūne. „Niekas į mėginimus užmegzti ryši neat-sako, jokių reikalavimų niekas nepateikė”, – sakė konsulas Konstantin Lobko. Jis patvirtino, kad Rusijos atstovai palaiko ryši su Kamerūno valdžia, taip pat ir su pagrobtųjų jūrininkų artimaisiais.

Maskvos gėjų parado organizatoriai ketina apskusti miesto valdžios draudimą surengti eitynes Rusijos sostinės centre ir yra pasiryžę kreiptis į Europos žmogaus teisių teismą. Maskvos vyriausybė pranešė Maskvos gėjų parado organizatoriams, kad atsaisko išduoti leidimą eitynėms, kurių tikslas – remti pakantų požiūrį ir raginti ginti homoseksualios orientacijos asmenų teises bei laisves Rusijoje.

Rusijos Valstybės Dūma per pirmąjį svarstymą priėmė projektą įstatymo, kuris visiškai uždraudžia vairuoti asmenims, vartojusiems alko-

holį, praneša BBC. Rusijos Federacijos administraciniame kodekse panaikintos 2008 m. nustatytos normos, leidusios automobilių vairuoti, jeigu žmogaus organizme alkoholio koncentracija neviršija 0,3 promilės.

AZIJA

TOKIJAS

Euro zonos finansų ministrus vienijančios Eurogrupės vadovas pareiškė nemanantis, jog Europos institucijoms reikėtų imtis skubių veiksmų siekiant sustabdyti euro smukimą, ir dėl nuosmukio kaltinantis „nelogiškas“ finansų rinkas. Liuksemburgo premjeras Jean-Claude Juncker po susitikimo su Japonijos finansų ministru Naoto Kan sakė, jog toks nuosmukis atsirado „daugiausiai dėl nelogiško finansų rinkų vertinimo“.

KABULAS

Ieškotojai pastebėjo 44 žmones skraidinusio komercinio lėktuvo, kuris gegužės 17 d. dingio Hindukušo kalnų regione, uodegą. Oro bendrovės „Pamir Airways“ lėktuvas An-24 iš radarų ekranų dingio skridamas už maždaug 85 kilometrų į šiaurę nuo Kabulo. Tarp to lėktuvo keleivių buvo trys Didžiosios Britanijos ir vienas JAV pilietis.

JAV

WASHINGTON, DC

Nedidelė dalis Meksikos įlankoje iš pažeisto naftos gręžinio išsiliejusios milžiniškos naftos dėmės pateko į šiame regione tekančią stiprią vadinamąją Žiedinę srovę, pranešė JAV Nacionalinė vandenynų ir atmosferos administracija (NOAA). Žiedinė srovė, kuri yra šiltosios Golfo srovės atšaka, gali nunešti naftą prie Floridos salų ar netgi JAV rytinės pakrantės.

JAV pareiškė „griežtai smerkiančios“ išpuolį prieš Pietų Korėjos karo laivą, kurį nuskandino iš Šiaurės Korėjos povandeninio laivo paleista torpeda. Baltųjų rūmų atstovas spaudai Robert Gibbs sakė, kad tarptautinės specialistų grupės, kuri tyrė įvykį, per kurį prie ginčijamos abiejų Korėjų jūrinės sienos nuskendo 1,200 tonų korvetė „Cheonan“, ataskaita yra „objektyvus ir mokslinis įkalčių apžvelgimas“.

ATLANTIC Express Corp.
 (1-708-599-9680)
 AtlanticExpressCorp.com

Visą gegužės mėnesį
 siuntinius į Lietuvą siunskite
PIGIAU

**\$0.49/lbs (laivu),
 \$1.99/lbs (oro siunta)**



Prenumeruokite, pirkite ir skaitykite „DRAUGĄ“!
www.draugas.org

PASAULIO SPORTO NAUJIENOS

Parengė Paul Triukas



Monako didįjį apdovanojimą laimėjo M. Webber

Šeštąjį šių metų „Formulės 1“ varžybų ratą laimėjo „Red Bull“ komandos lenktynininkas Mark Webber.

Australas Monake iškovojo antoną pergalę iš eilės. Prieš savaitę jis pergalę iškovojo Ispanijoje. M. Webber visose lenktynėse Monake pirmavo ir nė karto nebuvo nusiritęs žemiau pirmos vietos. Pirmas jis ir pradėjo lenktynes. Kvalifikacijoje jis ratą įveikė per 1:31.826 sek. ir trimis dešimtosiomis aplenkė iš antrosios vietos važiuosį Robert Kubica. Lenktynės antras baigė kitas „Red Bull“ lenktynininkas Sebastian Vettel. Vokietis lenktynes pradėjo iš trečiosios vietos, tačiau pradžioje aplenkęs lenką R. Kubica ir lenktynes jis baigė antras. Trečias lenktynes baigė R. Kubica, ketvirtas – Felipe Massa, penktas – Lewis Hamilton.

Šeštas lenktynių pabaigos liniją kirto Michael Schumacher. Tačiau po lenktynių jam buvo suteikta 20 sek. bauda už lenkimą paskutiniajame lenktynių posūkyje saugos automobi-



Mark Webber ir Sebastian Vettel.

liui esant kelyje. Dėl šios priežasties M. Schumacher lenktynėse užėmė 12 vietą ir taškų nepelnė.

Šešta vieta atiteko ispanui Fernando Alonso, septinta – Nico Rosberg, aštunta – Adrian Sutil, devinta – Vitantonio Liuzzi, dešimta – Sebastian Buemi.

Po šešių ratų čempionate pirmauja M. Webber – 78 taškai. Už jo antroje vietoje yra jo komandos draugas S. Vettel – taip pat 78 tšk., trečias F. Alonso – 75 tšk., ketvirtas Jenson Button – 70 tšk., penktas Felipe Massa – 61 tšk. Kitas ratas vyks Turkijoje gegužės 28–30 dienomis.

R. Nadal sugrįžo į antrąją vietą ATP lentelėje

„Madrid Open“ teniso turnyre Rafael Nadal įveikė Roger Federer ir pakilo į antrąją vietą ATP lentelėje.



Rafael Nadal.

Turnyro baigiamosiose varžybose R. Nadal 6–4, 7–6(5) nugalėjo pirmąją planetos raketę R. Federer. R. Nadal iškovojo 39-ąją pergalę savo karjeroje.

Pusfinaliuose R. Nadal nugalėjo savo tautietį Nicolas Almagro 4–6, 6–2, 6–2.

Nuo gegužės 23 d. Paryžiuje prasidės antrasis šių metų didžiojo kirčio turnyras „2010 French Open“. Jame dalyvaus visi pajėgiausi planetos tenisininkai. Tarp jų ir lietuvis Ričardas Berankis.

FUTBOLAS

ARTĖJA PASAULIO FUTBOLO TAURĖS VARŽYBOS

EDVARDAS ŠULAITIS

Nepaisant, kad Amerikoje futbolas „soccer“ nėra populiarus, norėdamas parodyti tinkamą dėmesį visame pasaulyje populiariausiai sporto šakai, JAV ESPN televizijos kanalas rodyt visus 64 čempionato rungtynes tiesiai iš Pietų Afrikos.

Kaip žinome, pirmenybės pradedės birželio 11 d. ir tęsis visą mėnesį. Jose dalyvaus 32 valstybių rinktinės iš visų planetos žemynų. Kadangi atrankos varžybos vyko net dvejus metus įvairiose pasaulio vietose, tai ir į baigiamąjį ratą pateko nevienodo lygio komandos.

Visos komandos suskirstytos į 8 grupes po 4 komandas – nuo A iki H. A grupėje žais šeimininkai – P. Afrika (pagal klasifikaciją 90 vietoje), Urugvajus (18), Meksika (17) ir Prancūzija (10); B grupėje – Nigerija (20), Korėja (47), Argentina (7) ir Graikija (12). C grupė bus toji, kurios rungtynės, be abejo, žiūrės daugiausia amerikiečių, nes čia varžysis JAV rinktinė (14), taip pat Anglija (8), Slovėnija (23) ir Alžyras (31). Pagal klasifikaciją amerikiečiai turėtų užimti antrą vietą. Nusišypsojus laimei, JAV rinktinė galėtų įveikti ir Angliją bei patekti į tolimesnį ratą. Tačiau to sunku tikėtis, greičiausiai amerikiečiai sužais tris susitikimus savo grupėje ir galės važiuoti į namus. Nors JAV rinktinė tikisi bent vienos pergalės.

Beje, pagal vertinimus pačią žemiausią klasifikaciją iš visų pirmenybėse dalyvaujančių komandų turi Š. Korėja (106) ir Naujoji Zelandija (78). Š. Korėja žais G grupėje kartu su geriausia pasaulio rinktinė Brazilija (1), Dramblio Kaulo Respublika (29) ir Portugalija (3). Naujoji Zelandija ko-



vos F grupėje su Italija (5), Paragvajumi (30) ir Slovakija (38).

Kadangi tarp Čikagos ir P. Afrikos yra 7 val. skirtumas, varžybos bus rodomos dienos metu, o ne vakarais (vadinamuoju „prime time“). Pensininkams dienos metas yra puikus laikas.

Varžybos bus transliuojamos ESPN nauju 3-D kanalu (trijų išmatavimų). Jeigu anksčiau (net ir 2006 m.) dalį taurės varžybų komentuodavo žurnalistai iš studijos Amerikoje (Connecticut valstijos), šiemet ESPN stotis siųs 300 žmonių tiesiai į P. Afriką. Ten jie rengs savo pranešimus iš rungtynių vietų, o ne žiūrėdami į ekranus kur nors Amerikoje.

Nors ESPN didelio žiūrovų skaičiaus Amerikoje nesitiki, ši stotis yra įsipareigojusi šiame krašte rodyti ir vietos profesionalų lygos kai kurias rungtynes bei įdomesnius Europos futbolo susitikimus. Malonu, kad visame pasaulyje įsitvirtinęs futbolas po truputį populiarėja ir Amerikos žemėje.

Margumynai

Dykumą bando paversti dirbama žeme

Persijos įlankos šalys tikisi, kad mokslas padės dykumas paversti ariama žeme ir taip pagerins apsirūpinimą maistu. Ūkininkaujantieji Persijos įlankos šalyse susiduria su menkais vandens ištekliais, dideliu dirvos druskingumu ir dideliu karščiu. Tačiau daugelis regiono šalių gali skirti nemažai lėšų tam, kad šios problemos būtų išspręstos, praneša „Reuters“.

Abu Dabyje atliktas dirvožemio tyrimas, kuriuo siekta nustatyti požeminio vandens telkinius ir ištirti dirvožemio kokybę bei galimybes ją pagerinti, teigė Abu Dabio Aplinkos agentūros vykdytam projektui vadovavęs Faisal Taha. Anot jo, tyrėjai

aptiko daugiau kaip 200 tūkst. hektarų žemės, kuri, investavus reikiamą kiekį lėšų, būtų tinkama žemės ūkiui.

Abu Dabis pasirengęs finansuoti dar vieną 130 mln. dirhamų vertės projektą, kuris per dvejus metus nustatytų kitas žemės ūkiui tinkančias žemes Jungtinių Arabų Emyratų (JAE) šiaurėje. Tokie išsigijimai, kritikų vadinami žemės grobimu, sukėlė daugelio besivystančių šalių žemdirbių pasipriešinimą. Jungtinės Tautos išreiškė susirūpinimą, kad besivystančių šalių žemė perkančios turtingos valstybės gali pažeisti žemdirbių teises.

Lrt.lt

Apskaičiuotas tikslus Pasaulinio vandenyno tūris

JAV Woods Hole Okeanografijos instituto mokslininkai ir nacionalinės Vandenynų ir atmosferos administracijos (NOAA) specialistai pristatė paties tiksliausio iki šiol Pasaulinio vandenyno tūrio tyrimo rezultatus. Naujausi skaičiavimai liudija, kad mūsų planetos jūrų ir vandenynų tūris – 1,3324 milijardo kubinių kilometrų, teigiama Woods Hole Okeanografijos instituto pranešime. Skelbiama, kad Pasaulinio vandenyno tūrio ir gylio matavimai rėmėsi JAV palydovų duomenimis. Mokslininkų tyrimo rezultatai paskelbti žurnale „Okeanography“.

Balsas.lt

AR TURĖSIME KINŲ KILMĖS PILIEČIŲ?

Atkelta iš 3 psl. mokyklose. Kita to klausimo pusė – metodikų ir kitokių priemonių, skirtų atvykusiesiems mokyti lietuvių kalbos, rengimas. Kad rytiečiai gali gerai išmokyti lietuviškai ir tinkamai įsijungti, rodo ne vienas atvejis. Tad ir darbštiems kinams lietuvių kalba neturėtų būti neįveikiama kliūtis.

Nėra neįsivaizduojami ir jauni kinų mokslininkai, pavyzdžiui, doktorantai, rašantys darbus apie lietuvių meną, gamtos įvaizdį lietuvių kultūroje ar kitokia tematika. Galbūt jie atrastų tai, ko mes patys savo kultūroje nepastebime ir nevertiname. Japonai atrado ir savaip suprato Čiurlionį, atras ir kinai. Tad ar turėsime kinų kilmės lietuvių? Manau, tai tik laiko klausimas, nors daug ką lems, kiek mūsų tautiečių bus nusiteikę tapti ir jau dabar tampa lietuvių kilmės angliais, ariais, ispanais.

„Lietuvos žinios“

Bronislavas Kuzmickas – filosofas, Lietuvos politinis ir visuomenės veikėjas, Kovo 11-osios akto signataras.

MUTUAL FEDERAL BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608

773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com

Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.



VYTAUTAS ALANTAS

Gyvenimas ir kūryba

Leonas Peleckis-Kaktavičius

Nr. 31

Kai romanas buvo perspausdintas Lietuvoje¹¹⁰, taipogi būta įvairių vertinimų.

„Moderniai suvokiami tautos reikalai užima aukščiausią vietą romano vertybių skalėje, – pažymėjo literatūrologas Giedrius Viliūnas. – Dėl jų kovoja ir žūsta Mindaugas, jai savo gyvenimą aukoja Šventaragis, jos tiesos viršenybę skelbia kriviai ir dainiai”.

Tačiau tvirtinta ir taip: „Ir herojai, ir visa romano fabula tarnauja vienam tikslui – autoriaus skelbiams idėjoms „suliteratūrinti”, aprenkti jas masiniam skaitytojui patrauklesniu istorinio žanro drabužiu. Galbūt ir patį romaną reikėtų vertinti ne tik ir ne tiek kaip pilnavertį grožinės literatūros kūrinį, o labiau kaip publicistinį, ideologinį veikalą (reikia prisiminti, kad V. Alantas iki karo buvo žymus tautininkų publicistas). Toks teiginys, be abejo, nesiekia sumažinti istorinio romano – kaip gana reto ir labai reikalingo lietuvių literatūros žanro atstovo – vertės”.¹¹¹

*

Vertos išskirtinesnio dėmesio kai kurios V. Alanto mintys¹¹², išsakytos 1974 m. gruodžio 7 d. pristatant *Šventaragi* Clevelande.

„Pats didžiausias knygos kritikas ir vertintojas yra skaitytojas”, – tąkart, be kita ko, kalbėjo rašytojas. Su savo kūrybos gerbėjais jis pasidalino pora įdomių epizodų. Vieną jų jam papasakojo londoniškis Romas E. Maziliauskas, žinomas laikraštiniškas ir literatūros kritikas. Pirmosios *Šventaragio* ištraukos buvo išspausdintos K. Barėno redaguotame literatūros metraštyje *Pradalgės* dar 1965 metais. R. E. Maziliauskas buvo liudininkas, kaip vėliau parašytą tekstą Nidos spaustuvėje rinkęs tipišką to laiko jaunuolis, mėgstantis „pop” plokšteles ir amerikietiškos televizijos programas, susižavėjęs romanu apie Šventaragį. Linotipininkas, nors neblogai kalbėjo lietuviškai, nebuvo iš tų, kuriems labai svarbus lietuviškas raštas, nebuvo jis lankęs ir lituanistinės mokyklos, o čia – netikėtas dėmesys tam, ką renka. Niekada iki tol neskaityęs jokios lietuviškos knygos, susirado senesniąsias *Pradalges* ir viską, kas jose buvo ligi tol V. Alanto išspausdinta, perskaitė.

Panašų netikėtumą Bostone, į kurį buvo pakviestas tautinės šventės proga, patyrė pats V. Alantas. Ten autografo paprašęs jaunuolis skautas pasakė, jog nė viena kita knyga nepadarusi tokio didelio įspūdžio kaip *Šventaragis*.

„Rašytojas negali nesidžiaugti, kad jo raštai skaitomi ir laukiami, bet mūsų sąlygomis jis pasijunta dar laimingesnis, kai sudomina ir jaunimą”, – kalbėjo V. Alantas.

Šventaragis iškrėtė ir dar vieną siurprizą – pirmąsyk per V. Alanto kūrybinį gyvenimą po knygos pasirodymo jį aplankė net šešių laikraštinių desantas – *Draugo, Nau-*

jieny, Dirvos, radijo atstovai, fotografai. Buvo pačios septyniadešimt penktųjų metų išvakarės, gruodžio trisdešimtoji. Buvo daug klausimų apie knygos rašymą, apie tremties ir pavergtos Lietuvos literatūrą, apie literatūros kritiką.

Tačiau pats didžiausias siurprizas dar laukė. Tai, žinoma, *Skaitytojų*, kuri dar vadinta *Visuomenės premija*, įteikta už šį istorinį romaną. Premija, kokiomis šiaip jau nelepina mi rašytojai. Ir tai įvyko 1976 m. gegužės 23 d. Detroito lietuvių namuose tautininkams minint *Dirvos* 60-tį.

Po akademinių pranešimų ir kalbų prie mikrofono priėjo žinomas žurnalistas ir visuomenės veikėjas Stasys Garliauskas. Jis informavo, kad po to, kai Jury komisija *Šventaragio* neįvertino kaip geriausios 1974 metų knygos, šį nesuspriktą nutarė ištaisyti skaitytojai. Ir šiandien ši premija – 750 dolerių – įteikiama V. Alantui.

Pats rašytojas vėliau taip pažymėjo savo užrašuose: „Man tai buvo didelė, maloni ir labai nepaprasta staigmena. Neatsimenu, kad mūsų kultūriniame gyvenime tai būtų kada nors atsitikę”.

Praėjus dar šešeriems metams, Balys Gražulis, po romano pasirodymo ne sykį rašęs spaudoje ir pasakojęs apie jį viešuose vakaruose, taip apibendrino savo vertinimus: „Tai ne vien didžiausias, bet ir geriausias istorinis romanas, lietuvių rašytojo sukurtas”.¹¹³

*

Viename literatūros vakare, kuriame buvo pristatytas *Šventaragis*, V. Alantas kalbėjo ne tik apie naująjį romaną, bet ir apie tai, kokius kryžiaus kelius reikia nueiti, norint tremtyje išleisti knygą. Bepigu, sakė jis, buvo anais gerais laikais Lietuvoje – parašei, susitarei su leideju, ir reikalas baigtas. Net korektūros nereikėdavo skaityti – gaudavai knygą jau atspausdintą. O kartais dar ir priedą – honorarą.

Gyvenant užatlantėje leidejų surasti taip pat nesunku. Tačiau, atiduodamas rankraštį, dar turi pridėti ir čekį. Ką gali rašytojas? Susirasti mecenatą, kuris sutinka apmokėti išlaidas, nors toks atvejis labai retas. Sudaryto komitetą, kuris skelbtų knygos prenumeratą. Leisti knygą savo lėšomis. Ieškoti leidyklos, kuri knygą išleistų be jokios paramos. Tačiau pastarieji du „stebuklai”, anot V. Alanto, šiais laikais retai bepasitaiko.

V. Alantas savo skaitytojams prisipažino, kad nei *Nemunas teka per Atlantą*, nei *Amžinasis lietuvis*, nei *Šventaragis* nė į vieną iš tų penkių variantų neįeina. Nors rašytojo draugai siūlėsi sudaryti komitetą ir leisti knygas renkant prenumeratą, jis atsisakė. Kodėl? Todėl, kad jam atrodė, jog prenumeratorių medžiojimas yra ne kas kita, o išmaldos prašymas.

Bus daugiau.

¹¹⁰ V. Alantas. *ŠVENTARAGIS*, I-II t. – Vilnius: Vaga, 1998.

¹¹¹ *Dienovidis*. – 1999, birželio 4.

¹¹² V. Alanto žodis pristatant *Šventaragio* II t. Clevelando visuomenei. – Asmeninis archyvas.

¹¹³ *Naujoji viltis*. – 1982, nr. 15. – P. 97.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutarklys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyrius
tel. 1-773-585-9500

Padėkos kelionė JAV – 2009 metai

Tęsinys iš gegužės 20 d.

VIRGIS STAKĖNAS Specialiai „Draugui”

Toronto

„Kunigaikščių” *bosas*⁸³ Andrius Bučas turi tokią gudrią mašinikę „Toyota Prius”. Varomą pusiau elektra, pusiau benzinu. Tai beauganti mada, susidedanti iš EKO-logijos ir EKO-nomijos argumentų. Atvirai pasakius, pradėjus važiuoti, man ji labiau panašėjo į siuvamąją. Bet labai greit skepticizmas dingo, kai pamaciau kuro ekonomijos rodiklius. Štai, į tą ne per didelę mašinukę be vairuotojo dar įsiriogolino Virgis ir dvi damos (nurimkit, vedusių vyrų skaistybės sergėtojai, abi ištekejusios. Viena palaikė kompaniją vairuotojui, kita palaikė kompaniją palaikančiam...). Taip ir keliavom.

Pirmasis sustojimas – už geros valandos nuo Čikagos, tokia kryžkelė Union Pier – tarsi lietuviškas Kryžkalis. Ir čia tokia užėigėlė-parduotuvėlė, pilna ir lietuviškų prekių. O gaspadorius – linksmasis Linas Johanson. Šnekus žmogus, pasirodo, pripasakojęs apie Virgį savo „Facebooke”. Pasrėbėme sriubos iš plastmasinio kaušelio, apnuoginęs gitarą sugrojau keletą baladžių ir – į kelią.

Jei pasakyčiau, kad esu senas vėžiautojas, nebūtų klaida. Būtų klaida, jei pasakyčiau, kad vėžiauju dažnai. Bet silpnybę žnypliuotiesiems išsaugojau, ypač kulinarinę. Andrius, tai žinodamas, dar už poros šimtų

mylių *prisiparkuoja*⁸⁴ prie jūros gėrybių restorano „Red Lobster”. Štai, tą lobsterį – jūrinį vėžį ir „tvarkiau”. Buvo toks didžiulis, kad neįveikiau (dabar, kai prisimenu, teka seilės pakaitomis su apmaudo ašaromis).

Pagaliau už nugaros liko 8 valandos kelio ir mes – Niagara Falls mieste. Pasienis. Čia vyksta Virgio perdavimas. Brangus turtas, oi, brangus... Sveikinuosi su naujuoju vežiku, atsiveikinu su senaisiais.

Migracijos tarnyboje nerodo didelio rūpesčio, kad braunuosi į jų šalį. Pasakau ko. Parodau kvietimus ir (svarbiausia) – lėktuvo bilietus iš Toronto namo. Vienu metu simpatiška *oficerkai* sudvejojus, ištraukiu savo plokštelę „Žiema. Kalėdos. Nauji metai”, kur viršelyje Virgis Kalėdų senio rūbais. Iškart sureagoja: „O, muzikinis Santa Klausas!.. Puiku!... *Welcome to Canada*.”⁸⁵

Apie Kanadą. Tie, kurie mano, kad tai tas pats kaip JAV, klysta. Nė velnio. Bet ir aš pats taip maniau. Jau buvau pastebėjęs amerikietiška humorą, kur pašiepiami kanadiečiai. Anekdotuose pastariesiems klajuojama kaimiečių etiketė. Ar taip manau ir aš? Negaliu duot atsakymo, per maža patirtis... O pati aplinka čia skyrėsi nuo Užniagarės. Pasirodė protingai mažesnis gyvenimo tempas, gal kiek paprastesni žmonės, neapduję nuo didmiesčio triukšmų. Net ir pats Didysis Torontas taip negąsdino, kaip koks Niujorkas. Kalbama, kad pagrindinis skirtumas su Valstijomis – nemokama valstybinė medicina. O Kanados skeptikai tvirtina, kad siekti karjeros geriau Dėdės Semo žemėje...

Ne savo valia patekau tarp girnų. Pradžioje mano koncerto organizatoriai buvo vyresniosios kartos lietuviai. Vėliau vadžias į savo rankas perėmė trečiabangininkai, t. y. atsiradę už Atlanto prieš 10–15 metų. Man mieli buvo ir vieni, ir kiti. Mačiau nesutarimą ir tai liūdino (ar tai liūdnosios „lietuviškosios” tradicijos „3 lietuviai – 5 partijos patvirtinimas”?)

Mindaugas Gabrys, žinomas muzikantas, M. Suraučiaus ansamblio „Plius minus”, **Nukelta į 11 psl.**



Teko groti su V. Kernagio kolega Mindaugu Gabriu, Toronto.

Henriko Radausko 100-mečio paminėjimas Vilniuje



Gegužės 19-osios vakarą Rašytojų klube, Vilniuje surengta Lietuvos muzikos ir teatro akademijos studentų poetinė muzikinė kompozicija „Koks stebuklingas palikimas“, skirta poeto Henriko Radausko 100-osioms gimimo metinėms. Nuotraukose – akimirkos iš renginio. **Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.**



K. Nakas New York mieste pristatė naują spektaklį

Amerikos lietuvis Kęstutis Nakas – dramaturgas, autorius, atlikėjas, direktorius ir mokytojas. Jo darbai buvo rodomi New York Shakespeare Festival, Yale Repertory Theatre, eksperimentiniame „La MaMa“ teatre ir daugelyje kitų vietų. Š. m. gegužės 7–8 dienomis eksperimentiniame teatre „Dixon Place“, New York, K. Nakas pristatė savo naują



Kęstutis Nakas
J. Raškevičiūtės nuotr.

vieno aktoriaus spektaklį „Remembrance of Things Pontiac“.

Tai istorija apie vėlai subrendusį narkomaną paauglį Tony Pontiacę. Veiksmas vyksta Michigan 1969-aisiais. Dirbdamas golfo aikštyne dienomis ir linksmindamasis naktimis, jis svajoja nuvykti į „Žasų ežero muzikos festivalį“. („Goose Lake Music Festival“) Jo svajonė išsipildo, tačiau...

K. Nakas – buvęs aktyvus East Village, Manhattan atlikėjas ir „Aušros Vartų“ parapijos meno direktorius. Jis taip pat dėstė New York University, University of California, Los Angeles (UCLA), City University of New York (CUNY) ir University of New Mexico.

Labiausiai žinomas Kęstučio kūrinys – keturių dalių komedija „Kai Lietuva valdė pasaulį“, kurioje susipina šalies istorija ir mitologija.

Parengė **Jurgita Raškevičiūtė**

„Kalbančios durys“ laimėjo įtakingą meno premiją

Lietuvio menininko Julijono Urbono instaliacijų serija „Kalbančios durys“ laimėjo įtakingą modernaus meno apdovanojimą „ARS Electronica“ premiją interaktyvaus meno kategorijoje. J. Urbonas tapo pirmuoju lietuviu šios premijos laureatu. „Buvo netikėta, juk dėl šio apdovanojimo varžėsi 562 kūriniai iš viso pasaulio“, – sakė menininkas.



Julijonas Urbonas
Asmeninio archyvo nuotr.

Savo darbus „ARS Electronica“ apdovanojimams ketvirtus metus London gyvenantis menininkas pristatė jau trečią kartą. Du prieš tai buvę jo darbai liko neįvertinti. „Draugai mane sveikina ir teigia, kad nuo šiol mano gyvenimas pasikeis, nes toks laimėjimas iššaukia profesionalų, galerijų ir spaudos susidomėjimą. Į pabaigą mano doktorantūros studijos, norėčiau paieškoti dėstytojo darbo, gal šis apdovanojimas turės įtakos“, – svarstė interaktyvaus dizaino studijas baigiantis lietuvis.

Rugsėjo mėnesį Lince (Austrija) vyks visų lamėtojų darbų paroda, jų autoriai skaitys paskaitas.

Jis prisipažino, kad modernaus menininko ateities Lietuvoje nemato. „Nei finansiškai, nei intelektualiai savęs kuriančio Lietuvoje neįsivaizduoju. Tik pasigaminti kūrinius Lietuvoje – pigiau“, – sakė J. Urbonas.

J. Urbonas – dizaineris, menininkas, inžinierius ir Karališkosios meno kolegijos („Royal College of Art“ London) doktorantas. Šešerius metus dirbo atrakcionų parko plėtros srityje, iš kurių tris buvo pramogų parko direktorius. Ši darbo patirtis ir, kaip jis vadina, atrakcionų „gravitacinis teatras“ yra Julijono kūrybinė ir mokslinė tema.

Delfi.lt

Jurgis Mačiūnas – SoHo įkūrėjas

Birželio 1 dieną Vilniuje, Jono Meko vizualiųjų menų centre (JMVMC) atidaroma paroda „Jurgis Mačiūnas – SoHo įkūrėjas“.

Ši paroda ypatinga, nes ją sudaro trys kultūriniai įvykiai ir renginiai: JMVMC bus pristatoma SoHo kūrimo dokumentinė medžiaga, dauguma iš Vilniaus miesto savivaldybės įsigytos „Fluxus“ menininkų darbų rinkinio, antra – amerikiečių autorių R. Bernstein ir Sh. Shapiro knygos „Illegal Living: 80 Wooster Street and the Evolution of SoHo“ leidimas anglų kalba Lietuvoje ir, trečia, New York Šiuolaikinio meno muziejaus „New Museum“ direktoriaus pavaduotojo John Hatfield paskaitos apie miestų virsmą kultūros traukos centrais gegužės 28 d. Kaune ir gegužės 29 d. Vilniuje, balandžio mėnesį atidarytame menų susivienijime „Fluxus Ministerija“.

JMVMC pristatomas Jurgis Mačiūnas – architektas, vizionierius, SoHo įkūrėjas, sumanęs idėją įkurti kooperatyvus pastatuose, kuriuose galėtų dirbti ir kurti avangardo menininkai. Parodoje Vilniuje bus pristatyti reti dokumentai, struktūriniai žemėlapiai ir korespondencija tarp Jurgio Mačiūno bei New York valdžios pareigūnų, atskleidžianti SoHo kūrimo aplinkybes.

Kartu su tarptautiniu mastu pripažintų Fluxus menininkų Shigeko Kubota ir Larry Miller video darbais, bus parodyti ir filmininko Jeffrey Perkins bei fotografo Peter Moore kūriniai. Parodą papildys pokalbis ir istorinė filmuota medžiaga.

Specialusis garbės svečias parodoje bus Jurgio Mačiūno kolega, SoHo kūrimo laikotarpio dalyvis, legendinis avangardo filmininkas Jo-

nas Mekas.

„SoHo buvo svarbus kūrybinis reiškinys, padaręs didelę įtaką New York socialinei ir urbanistinei plėtrai. Tai buvo didžiulis užmojis, kurį turėtų įvertinti ir vietiniai Lietuvos meno mylėtojai, ir tarptautinė auditorija. Gal ne tiek daug žmonių Lietuvoje žino, kad New York SoHo rajonas išsaugotas lietuvių menininkų pastangų dėka, ir tai – pirmoji kūrybinė studija pasaulyje“, – pažymėjo JMVMC tarybos atstovas Artūras Zuokas.

Atidarymo metu bus pristatyta ir autorių Roz Bernstein bei Shael Shapiro Lietuvoje anglų kalba išleista knyga „Illegal Living: 80 Wooster Street and the Evolution of SoHo“. Šimtai menininkų, tarp jų Trisha Brown, Richard Foreman, Allen Ginsberg, Philip Glass, John Lennon, Hermann Nitsch, Yoko Ono, Nam June Paik ir Andy Warhol buvo susiję su Jono Meko Kinematekos pastatu ir pristatė savo darbus Wooster g. 80 bei SoHo rajone.

Jono Meko vizualiųjų menų centro ir Amerikos centro kvietimu, susivienijime „Fluxus Ministerija“ New York Šiuolaikinio meno muziejaus „New Museum“ direktoriaus pavaduotojas John Hatfield skaitys paskaitas, kuriose bus kalbama apie ekonominės, socialinės ir politinės kultūros kaimynystės poveikį ir reikšmę miestui. „Fluxus Ministerija“, įsikūrusi Vilniaus Gedimino prospekte, buvusioje Sveikatos ministerijoje, – XX amžiaus 7–8 dešimtmečio New York SoHo atgimimas Vilniuje.

Parodą rengia Jono Meko vizualiųjų menų centras, kartu su Jono Meko fondu bei Amerikos centru. Paroda veiks iki rugsėjo 1 dienos.

Lietuviams.com



Jurgis Mačiūnas.

www.7md.lt nuotr.

Padėkos kelionė JAV – 2009 metai

Atkelta iš 9 psl. vėliau kabareto „Tarp girnų“ ir pagaliau „Dainos teatro“ artistas. Lietuvoje buvome pažįstami, bet ne per daug suartėję. Prieš kokį penkmetį nustebau radęs jį, suleidusį šaknis Kanadoje. Persimetėme keletu elektroninių laiškų, bet į nuolatinį susirašinėjimą neišaugo... O dabar štai gyvenau jo namuose Toronte, miegojau jo *beismente*⁸⁶, bendravau su jo 3 vaikais ir žmona. Amžinatilį Vytauto Kernagio vėlė mus lydėjo beveik kasdien – prisiminti, aptarinėjom, vertinom „Dainos teatrą“, Vyta, laiką...

Kiekvienas pasirodymas yra nepasikartojantis. Toks buvo ir šis. Koncertas Lietuvių namuose esančiame bare „Lokys“ nebuvo paprastas ir lengvas, kaip gal galėjo atrodyti iš šalies. Visų pirma, keičiantis koncerto erdvei, keitėsi ir principas. Pirminis sumanymas vystosi. Pasirinktas jau kitoks modelis nešė tam tikrą riziką. Teko pačiam aktyviai dalyvauti techniniuose sprendimuose – susirankioti garso aparatūrą. Mindaugas – puikus smuikininkas (o dabar jau ir *aprobuotas*⁸⁷ pianinų derintojas), geras garso santykio specialistas, bet garso technikas... Kaip čia pasakius švelniau... Ačiū Dievui, tai supratau dar iki prasidedant koncertui. Bandžiau gelbėtis pats, bet tikruoju gelbėjimosi ratu tapo jaunas vaikinys, laisvalaikio *dydžėjaujantis*⁸⁸. Jam pakako keleto mano nurodymų, kad galėčiau laisvai improvizuoti prie mikrofono. Pabaigoje, atsidėkodamas už visą Kanados savaitę, Mindaugui įteikiau savo šlepetes, lydėjusias per visą mano kelionę. Kada nors (kai būsiu garsus) gal jos taps vertybe ar net muziejiniu rodinu – tuo labiau, kad ten yra ir dedikacinis užrašas.

Rytojaus rytą laukė staigmena. Niekas manęs dar nebuvo ištraukęs iš lovos taip anksti ryte po sunkaus koncerto. Gabrys sugebėjo. Maironio šeštadieninė lietuvių mokykla. Šventas reikalas. Mano gitaros dėklą jau

puošė dovanotas didžiulis lipdukas „Lithuanian“. Nutariau ne šiaip padainuoti vaikams, o vest pamoką (vis dėlto mano pirmoji profesija – pedagogas). Apie nūdieną, apie Lietuvą, apie patriotizmą, apie savo šaknis. Ir vaikai tai priėmė. 100 papurgalvių nuo 6 iki 16 metų ne tik klausė, bet ir dainavo drauge. Pabaigęs nulipau į salę ir paprašiau nuspausti fotoaparate bendrą artisto ir žiūrovų kadrą. Atminčiai. O gal – ir istorijai... Po to vaikai apspito – lieté mane, mano gitarą, mano skrybėlę... Jau kai viskas pasibaigė, kai mokiniai ir jų mokytojai išbildejo namo, kai baigėm pakrauti į mašiną paskutinius garsikalbius, atsisveikinti priėjo direktorė: „Ačiū už pamoką, Mokytojau...“ Jau kad suspaudė širdelę, kad suspaudė, ir taip kelintą kart per šią kelionę.

Dar Lietuvių namų direktoriaus Ginto Stasiulevičiaus namuose svečių knygoje „ant sienos“ palikau savo parašą – drambliuką, dar važiauvau Luiso Monstvilio (Louis Monstvil) „gangsterišku laivu“ – 8 cilindrų 1964-ųjų „Buick Elektra“, dar atgrojau visą (2 dalių, su įgarsinimu) privatų naminį koncertą, atsidėkodamas savo laiko man negailėjusiems torontiečiams. O buvęs šiaurietis Arūnas Čygas, aprodęs man miesto centrą, dovanojęs iki tol gyvenime nematytos emocinės egzotikos, netgi padarė nedidelį nusizengimą – norėdamas nuvežt Virgį prie pasaulio galo – Niagaros krioklio – savo darbe „susirgo“. Didelės bėdos kaip ir neįvyko – metai jau baiginėjasi, o pavyzdingas ligininės ūkio darbuotojas turėjo dar neišnaudotą dieną *ekstra*⁸⁹ atvejui...

Kai Toronto oro uoste pagaliau įveikus biurokratinę kliūtį (mergietės skrydžio registracijoje staiga nusprendė, kad mano gitarai reikia atskiro bilieto), kai lėktuvo ratai pagaliau paleido pakilimo tako betoną, išsiunčiau žmonai Ra žinutę: „Grįžtu. Pagaliau grįžtu“...

Pabaiga.

Brangiai Motinai

A † A DALIAI BUTĖNIENEI

mirus, užjaučiame jos sūnus EUGENIJŲ ir GINTAUTĄ bei kitus šeimos narius ir kartu liūdime.

*Gražina Vitienė
Alida Vitaitė-Dow ir Scott Dow
Gaile ir dr. Robertas Vitai*

A † A DALIAI BUTĖNIENEI

mirus, nuoširdžiai gilią užuojautą reiškiamė jos sūnams EUGENIJUI ir GINTAUTUI su žmona MELANIE bei visiems artimiesiems.

Su liūdesiu,

*Justinas Kirvelaitis
Vytenis Kirvelaitis
Audrius, Vilija, Kovas ir Indraja Kirvelaičiai*

A † A WILLIAM PHILIP RAMEY

mirus, žmonai, mūsų organizacijos narei, Vilhelminai Kilikauskas-Ramey, šeimai ir visai giminei nuoširdi užuojauta.

ALRK moterų sąjungos III kuopa

⁸³ Savininkas.

⁸⁴ Pastato automobilį.

⁸⁵ Sveiki atvykę į Kanadą.

⁸⁶ Rūsyje.

⁸⁷ Patvirtintas oficialiai.

⁸⁸ Vedantis diskotekas.

⁸⁹ Papildomam, netikėtam.



Niekada neužmiršiu koncerto Maironio šeštadieninėje mokykloje, Toronte.

Nuotraukos iš asmeninio V. Stakėno albumo

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Baltijos jėzuitų plėtros Tarybos** nariai t. Antanas Saulaitis SJ ir dr. Mindaugas Vygantas maloniai kviečia norinčius Lemont apylinkėse stebėti pavasarinį paukščių gyvenimą. Stebėjimui vadovaus paukščių žinovas Tadas Birutis. Susitikimas planuojamas šeštadienį, gegužės 22 d., nuo 8 val. r. iki 11 val. r. Po stebėjimo – priešpiečiai ir pabendravimas. Apie dalyvavimą prašome pranešti el. paštu: lithjesuit@hotmail.com arba palikti žinutę tel.: 630-243-6234 atsakiklyje.

◆**Jaunimo centro (JC) Moterų** klubo geriausios šeimininkės kviečia į JC kavinę gegužės 23 d., sekmadienį, tuoj po 10:30 val. r. šv. Mišių Tėvų jėzuitų koplyčioje. Pasivašinsite skaniais mieliniais blynais su namine obuoliene ir tuo pačiu paremsite Jaunimo centrą.

◆**Socialinių reikalų skyrius** Lemonte maloniai kviečia į filmų popietę. Gegužės 26 d., trečiadienį, 1 val. p. p. bus rodomas dokumentinis filmas „Babtai“ iš ciklo „Mūsų miesteliai“. Filmai rodomi PLC skaitykloje.

◆**Šv. Kazimiero kongregacijos** seserys maloniai kviečia visus dalyvauti vienos valandos tyliojoje maldoje penktadienį, gegužės 28 d., 6 val. v. seselių Motiniškajame name, 2601 W. Marquette Rd., Chicago.

◆**Šių metų birželio 4 d., penktadienį**, LR generalinis konsulas Čikagoje rengia antrąjį festivalį „Lietuvos diena“ Čikagos miesto aikštėje Daley Plaza. Renginys vyks nuo 11 val. r. iki 3 val. p. p. Norintys dalyvauti festivalyje verslininkai privalo turėti Čikagos miesto reikalavimus atitinkantį civilinės atsakomybės draudimą bei sumokėti dalyvio mokestį. Daugiau informacijos suteiks LR generalinio konsulato Čikagoje

darbuotoja Agnė Vertelkaitė tel.: 312-397-0382, ext. 204 arba el. pašto adresu agne@konsulatas.org.

◆**Artėja birželio 19-oji, o su ta** diena artėja ir Lietuvių Fondo bei Pasaulio lietuvių centro organizuojamas Golfo turnyras, vyksiantis Old Oak Country Club, 14200 South Parker Rd., Homer Glen, IL 60491. Pagrindinis rėmėjas rengėjams skyrė didelę 5,000 dol. sumą, gauta ir įvairių vertingų dovanų aukcionui. Žaidėjai bus vaišinami koldūnais ir kugeliu, gėrimų tikrai nepritrūks, o vakaronėje vyks nuostabus „Koldūnų mūšis“. Visi kviečiame į žaidynes, o jeigu negolfuojate, atvykite į vakaronę – jūsų laukia ypatingas vakaras! Norinčius sužinoti daugiau apie šį renginį kviečiame apsilankyti tinklalapyje www.lithuaniangolf.com arba paskambinti Rimui Griškeliui tel.: 312-315-5739.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆**Birželio 5-6 dienomis kviečia-** me visus atvykti į kasmetinę talką Neringos stovykloje. Reikia paruošti stovyklavietę vasarai. Šiais metais laukia daug darbų – reikia uždėti naują stogą nameliui, valyti, dažyti, taisyti ir t. t. Jei turite gėlių, galite atvežti į Neringos stovyklą. Apie atvykimą iki birželio 1 d. praneškite el. paštu regina@neringa.org arba tel.: 978-582-5592.

◆**JAV LB San Francisco apylin-** kės valdyba (Sflithuanians.com) kviečia visus į lietuvių, latvių ir estų gegužinę – sporto dieną, kuri vyks sekmadienį, birželio 20 d., nuo 10 val. r. iki 6 val. v. San Pablo Dam Park, 7301 San Pablo Dam Rd., El Sobrante. Įėjimas nemokamas. Mokestis mašinų aikštelėje – 6.50 dol. Kaip nuvažiuoti iki parko sužinosite tinklalapyje www.norcalfishing.com

A. a. **Stasio Suranto** atminimą pagerbdami, dr. Stasys ir Aldona Bačkaičiai, Great Falls, VA., paaukojo Draugo fondui 50 dol. Stasys Surantas buvo nuoširdus „Draugo“ bendradarbis.

Draugo fondo taryba reiškia nuoširdžią užuojautą našlei Eugenijai Surantienei ir dėkojame dr. Stasiui ir Aldonai Bačkaičiams už mirusiojo prasmingą atminimą.



Juozas Mieliulis (pirmas iš dešinės) paskutinės savo parodos Čiurlionio galerijoje atidaryme 2008 m. **Jono Kuprio** nuotr.

Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre,
5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636,
birželio 5 d., šeštadienį, 3 val. p. p. vyks
prisiminimų popietė apie neseniai Anapilin iškeliavusį
dailininką JUOŽĄ MIELIULĮ

Kviečiame dalyvauti visus, menančius šį neeilinį dailininką atvykti į renginį. Matysime Egidijus Knispelio susuktą filmą apie šiuo metu Lietuvoje, Radvilų rūmuose veikiančią J. Mieliulio parodą, pasidalinsime prisiminimais. Muzikinę programą atliks Lindos Veleckytės styginis kvartetas.

Draugo fondo tarybos posėdis įvyks gegužės 26 d., trečiadienį, 1 val. p. p. „Draugo“ administracijos patalpoje. Tarybos nariai kviečiami dalyvauti.

Kviečia stovykla „Meno8Dienos“

Visiškai nebūtina būti menininku, kad pamėgintum savo paslėptus talentus ar seną svajonę piešti, tapyti, imtis keramikos arba skulptūros, fotografuoti, skaniai ruošti maistą ar dalyvauti dramos bei šokių sambūryje. Kaip tik tam ir skirta jau 6 metus organizuojama stovykla „Meno8Dienos“ Neringos stovyklavietėje, Vermont. Šimet ji vyks rugpjūčio 22–29 dienomis.

„Meno8Dienos – 2010“ registracijos forma ir informacija apie dėstomus kursus, reikalavimus ir sąlygas yra paskelbta Neringos stovyklavietės tinklalapyje www.neringa.org/meno.html. Taigi, planuojantiems savo vasaros atostogas reikėtų tik užsiregistruoti – išsispausdinti iš tinklalapio registracijos lapą ir jį užpildžius, išsiųsti nurodytu adresu.

Dienotvarkė – pilna užsiėmimų, tačiau kiekvieną popietę per porą laisvalaikio valandų galima aplankyti apylinkės miestelius arba pailsėti prie ežerėlio, pavaikščioti po mišką. Ypač populiarios savaitgalio programos.

Stovyklos „Meno8Dienos – 2010“ nariai savaitės viduryje tradiciškai lanko apylinkių meno galerijas. 2009 metų vasarą stovyklautojai dalyvavo akvarelės projekte Brattelboro, kur šio miesto meno muziejaus pastangomis vyko piešimo projektas gryname ore, miesto centre, kur buvo vietos ūkininkų turgelis. Po to darbai buvo iškabinti šalia muziejaus, o visa grupė galėjo nemokamai aplankyti muziejų. Ši išvyka buvo itin smagi, ir daugeliui paliko gražių prisiminimų. Baigiantis stovyklavimo laikui padaroma sukurtų darbų paroda, kuria išties didžiuojasi ir patys dalyviai, ir būrelių vadovai.

2010 m. stovykloje „Meno8Dienos“ numatomi šie užsiėmimai: grafika ir popieriaus menas, tautodailė,



2009 m. vasarą „Meno8Dienos“ stovyklautojai dalyvavo piešimo akvarelė projekte, kurį suruošė Brattelboro, VT, meno muziejus.

Stovyklos archyvo nuotr.

skaitmeninė fotografija, piešimas, akvarelė, tapyba, skulptūra, gamtos laboratorija: natūrali kosmetika, gintaro-sidabro juvelyrika, poezija, mezgimas, šokis ir drama. Vyks įdomios vakarinės programos, išvyka į meno galerijas, esančias Vermont. Tikimės, kad kiekvienas atras sau patinkantį užsiėmimą.

Stovyklos rengimo komitetą sudaro: Danguolė Kuolienė, Janė Vencutė-Žirlienė, Reda Veitaitė-Limantienė ir Liuda Žiaugrienė.

Pasiūlymus ar klausimus siųskite el. pašto adresu:

danguole@kuolas.com

„Meno8Dienos“ komiteto info



Tenoro
Antano Zakarausko
(Australija)
ir soprano
Nidos Grigalavičiūtės
(Čikaga)

koncertas vyks sekmadienį,
birželio 6 d., 12:30 val. p. p.
Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre
(14911 127th St., Lemont, IL)

Solistams akompanuos muz. **Ričardas Sokas**

! labdaros koncertą visus maloniai kviečia
Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“



Antanas Zakarauskas

Vaikų ir jaunimo darbų konkursas „Žalgirio mūšiui – 600“

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Komunikacijos departamento Ryšių su visuomene skyrius skelbia vaikų ir jaunimo darbų konkursą „Žalgirio mūšiui – 600“. Piešiniai gali būti atlikti įvairiomis technikomis: tapybos, grafikos, piešimo, koliažo, aplikacijos, fotomontažo ir kt.

Konkursiniai darbai turi būti atsiųsti iki 2010 m. birželio 1 d. adresu: Konkursui „Žalgirio mūšiui – 600“, Ryšių su visuomene skyrius, Komunikacijos departamentas, Seimo kanceliarija, Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius.

Darbo antroje pusėje būtina užklijuoti informacinę etiketę (autorius vardas, pavardė, klasė, amžius, mokyklos arba namų adresas, telefonas).

Darbai bus vertinami pagal amžiaus grupes.

LR Seimo kanceliarijos info